

Kolejny pożar w sortowni. „Kauno švara” wini mieszkańców »2

Czas znów szykować się do szkoły »9

Zakup psa asystującego. „Potrzebne są rekompensaty” »14-15

Chorób pasożytniczych coraz więcej »28

Wyścig zbrojeń nabiera tempa: siła militarna decyduje o wszystkim

Fot. mł.chor. Piotr Gubernat, Combat Camera, Wojsko Polskie

Wydatki na wojsko rosną w zawrotnym tempie. Jest to trend globalny. „Świat oparty na przeświadczeniu, że wojny nigdy nie będzie, upadł” — mówi doradca minister ochrony kraju Artur Płószto, którego zdaniem wyścig zbrojeniowy nie przybliży, tylko oddala konflikt światowy.

»6-7

Litwa powołuje doradcę ds. obrony w Warszawie »10

ISSN 1392-0405

9 771392 040028

Politolodzy o zwolnieniu więźniów na Białorusi »12-13

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
LT-02121 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.łapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedroń,
Rajmund Klonowski,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkievicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt)
i reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Dział Online:
Janina Jarosz,
Jolanta Balkiewicz,
Apolinary Klonowski.

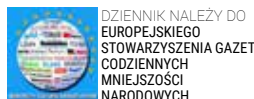
Skład i łamanie: Halina Taukin

Wydawca: VŠĮ „Kurier Wileński”

Druk: VŠĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 2500 egz.

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. „Polonia i Polacy za Granicą 2023”, ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Kolejny pożar w sortowni. „Kauno švara” wini mieszkańców, sprawą zajmują się śledczy

W nocy z niedzieli na poniedziałek 30 czerwca doszło do pożaru w sortowni odpadów należącej do przedsiębiorstwa gospodarki odpadami „Kauno švara” w Kownie.

Jak podaje agencja BNS, ogień wybuchł ok. godz. 23:00, a jego skutkiem były zniszczenia sprzętu, uszkodzenia budynku oraz zadymienie hali. W poniedziałek rano firma poinformowała, że pomimo incydentu jej działalność nie zostanie wstrzymana. „Wprowadzamy zmiany wewnątrz firmy, nie będą one miały wpływu na mieszkańców. Praca nie zostanie zakłócona, mieszkańcy tego nie odczują” — powiedziała Kristina Parachomikienė, przedstawicielka przedsiębiorstwa „Kauno švara”.

ISKRĄ ZŁA SEGREGACJA?

Firma sugeruje, że przyczyną pożaru mogło być nieodpowiedzialne segregowanie odpadów przez mieszkańców. Jak podano, w niedzielę wieczorem do sortowni trafiły kontenery z odpadami z tworzyw sztucznych i papieru, które zostały uprzednio posortowane przez mieszkańców.

„Nie mogę tego stwierdzić, ale znajdujemy różne przedmioty, nawet z działającymi mechanizmami, (...) które mogą stanowić zagrożenie. Nie wiemy, co spowodowało ten pożar, ale mamy takie doświadczenia” — powiedziała Parachomikienė.

Przedstawicielka firmy zaznaczyła, że dwa tygodnie temu doszło do podobnej sytuacji, gdy odpady zapaliły się w śmieciarce w trakcie transportu z kontenerów. W związku z incydentem „Kauno švara” rozpoczęła wewnętrzne dochodzenie i współpracuje z odpowiednimi służbami.

STRATY NIEOSZACOWANE

Według Departamentu Ochrony Przeciwpowodzi i Ratownictwa (PAGD), pożar został ugaszony o godz. 00:47. Nikt nie ucierpiał, jednak zniszczeniu uległa m.in. prasa do śmieci, a ściany hali zostały silnie zadymione. Policja wszczęła dochodzenie w sprawie zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Parachomikienė poinformowała, że ilość odpadów objęta pożarem była stosunkowo niewielka, ale linie sortujące uległy uszkodzeniu. „Budynki nie zostały zniszczone, ale linie sortujące są uszkodzone. Nie oszacowaliśmy jeszcze szkód, ale wiadomo, że będą, ale na razie nie możemy powiedzieć (jak duże, przyp. red.)” — powiedziała rzeczniczka firmy.

W poniedziałek rano firma poinformowała, że na miejscu nadal obecni są strażacy, którzy mają zapobiec ewentualnemu ponownemu wybuchowi ognia. W związku z pożarem PAGD wydał ostrzeżenie o możliwym zanieczyszczeniu powietrza.

Według Departamentu Ochrony Przeciwpowodzi i Ratownictwa (PAGD), pożar został ugaszony o godz. 00:47. Nikt nie ucierpiał, jednak zniszczeniu uległa m.in. prasa do śmieci, a ściany hali zostały silnie zadymione.

i zalecił mieszkańcom unikanie przebywania na świeżym powietrzu.

SERIA POŻARÓW NA LITWIE

Pożar w sortowni „Kauno švara” jest kolejnym pożarem, do którego doszło w ostatnich miesiącach na Litwie. Jak pisaliśmy 15 maja w „Kurierze Wileńskim”, w ciągu dwóch tygodni wiosną tego roku doszło aż do pięciu pożarów w zakładach przetwarzania i sortowania odpadów. Spłonęły m.in. instalacje w Wilnie, Olicie oraz Nowych Okmianach. W związku z serią pożarów prokuratura powołała specjalną grupę śledczą. Jak wtedy dowiedział się „Kurier Wileński”, nie odrzucano hipotezy o dywersji.

Podpalenia były też problemem w Polsce. Premier RP Donald Tusk poinformował w czerwcu, że polskie służby mają dowody na to, że pożar centrum handlowego Marywilka w Warszawie w 2023 r. był efektem działań rosyjskich dywersantów. „Wiemy już na pewno, że ogromny pożar w centrum handlowym Marywilka w Warszawie był spowodowany podpaleniem zleconym przez rosyjskie służby specjalne. Część podejrzanych została już aresztowana, a wszyscy pozostali zostali zidentyfikowani i są poszukiwani. Złapiemy ich wszystkich” — mówił wtedy premier RP.

W związku z tą sprawą Polska zdecydowała się na zamknięcie rosyjskiego konsulatu w Krakowie.

Opr. A.K.
na podst. BNS, KW

W poniedziałek odbyło się ostatnie posiedzenie wiosennej sesji Sejmu RL
Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

Wilno oddaje głos mieszkańcom. Rusza pierwsze Zgromadzenie Obywateli

Już tej jesieni w Wilnie rozpocznie się pierwsze Zgromadzenie Obywateli (lit. Piliėčių asamblėja) — nowa inicjatywa angażująca mieszkańców w podejmowanie kluczowych decyzji dotyczących miasta.

Od września do listopada odbędzie się pięć spotkań, w których weźmie udział 50 losowo wybranych wilanian z różnych dzielnic.

Wspólnie będą szukać rozwiązań i próbować uzgodnić: jak sprawić, aby coraz częściej poruszać się po mieście komunikacją publiczną, pieszo lub na rowerze — bez względu na miejsce zamieszkania.

„Zgromadzenie Obywateli w Wilnie to ważny krok w kierunku wzmocnienia demokracji partycypacyjnej w mieście. Mamy nadzieję, że stanie się ona stałym narzędziem angażowania mieszkańców w rozwiązywanie najważniejszych problemów. Udział w niej to realna szansa, by mieszkańcy mieli wpływ

na decyzje kształtujące Wilno — na przykład dotyczące wygodnego, bezpiecznego i dostępnego dla wszystkich transportu” — powiedział mer Wilna, Valdas Benkunskas.

Od 6 sierpnia ok. 10 tys. wilanian w skrzynkach pocztowych znajdzie zaproszenie do udziału w wydarzeniu. Spośród zarejestrowanych uczestników zostanie wylosowanych 50 osób. Specjalny algorytm zapewni reprezentatywność: pod kątem wieku, płci, wykształcenia, statusu zawodowego i miejsca zamieszkania.

Jesienią uczestnicy wezmą udział w pięciu warsztatach. Poznają aktualny stan mobilności w mieście, wysłuchają ekspertów przedsta-

wiających badania i strategię, podyskutują w małych grupach, a na koniec opracują rekomendacje dla władz Wilna.

Zgromadzenie obywateli odbywa się w momencie, gdy miasto pilnie musi ustalić wspólne podejście do transportu. Obecnie transport odpowiada za aż 38 proc. emisji gazów cieplarnianych w Wilnie. Przyjęty w 2018 r. plan zrównoważonej mobilności zakłada, że do 2030 r. 70 proc. wszystkich podróży będzie realizowanych komunikacją publiczną, na piechotę, rowerem lub hulajnogą. Tymczasem w 2024 r. aż 49 proc. podróży odbywa się samochodami, a wiele działań postępuje wolniej niż zakładano. ■

zw.lt

Imieniny

1 lipca

Aarona, Bogusława, Domicjana, Gawła, Haliny, Jakerta, Juliana, Kroliny, Klarysy, Marcina, Mariana, Namira, Oliwera, ottona, Szymona

2 lipca

Bernardyna, Bogodara, Bożydara, Eugenii, Eutychiusza, Martyniana, Niegosława, Swituna, Urbana

Cytat dnia

„W Ukrainie decyduje się, czy nasza Europa pozostanie miejscem, w którym ceni się wolność i ludzką godność, czy też stanie się kontynentem, na którym przemoc przesuwą granice. Ukraińcy bronią nie tylko wolności i suwerenności swego kraju, ale też bezpieczeństwa i wolności Europy przed agresją Putina. Dlatego pozostaniemy w pełni skoncentrowani na wspieraniu Ukrainy. Wolność i przyszłość Ukrainy jest najważniejszym zadaniem naszej polityki zagranicznej i obronnej” — powiedział szef niemieckiego MSZ Johann Wadepuhl.

Liczba dnia

107 dronów użyła Rosja do ataku na Ukrainę w nocy z niedzieli na poniedziałek. 15 trafiło w cel — przekazały ukraińskie Siły Powietrzne. Głównymi obszarami ataku były obwody doniecki i charkowski na wschodzie Ukrainy.

W Przychodni w Niemenczynie otwarto Centrum Rehabilitacji Medycznej

26 czerwca w Przychodni w Niemenczynie otwarto Centrum Rehabilitacji Medycznej. Stanowi to ważny krok w rozwoju placówki, mający na celu zapewnienie mieszkańcom rejonu wileńskiego dostępu do wysokiej jakości, nowoczesnych i potrzebnych usług rehabilitacyjnych.

W wydarzeniu uczestniczył mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz, który pogratulował zespołowi pracowników przychodni i zaznaczył, że obszar zdrowia jest jedną z najmocniejszych stron Samorządu Rejonu Wileńskiego.

„Usługi rehabilitacyjne są dziś niezwykle ważne zarówno dla osób po urazach, jak i dla cierpiących na choroby przewlekłe. Dlatego cieszę się, że Samorząd Rejonu Wileńskiego wraz z Przychodnią Rejonu Wileńskiego oraz Przychodnią w Niemenczynie konsekwentnie rozszerza ich dostępność. To właśnie w obszarze zdrowia w ostatnich latach obserwujemy realne i namacalne zmiany.

Szczególnie cieszy nas to, jak obiekt ten odrodził się do nowego życia – mimo technicznych wyzwań i skomplikowanych procesów, udało nam się je opanować i osiągnąć wynik, z którego dziś możemy być dumni. Jestem wdzięczny dyrektorowi przychodni i całemu zespołowi za ich wysiłki, profesjonalizm i wiarę w znaczenie tego centrum. Wierzę, że sprostą ono potrzebom nie tylko mieszkańców Niemenczyny, ale też przyciągnie osoby z sąsiednich samorządów. Znajdą tu bowiem to, co najważniejsze: wysokiej jakości usługi, profesjonalnych specjalistów, komfortowe warunki i dogodny grafik. To centrum to nie tylko budynek czy sprzęt medyczny, lecz długoterminowa inwestycja w człowieka, jego zdrowie, samodzielność i pełnowartościowe życie” – powiedział mer R. Duchniewicz.

W nowym centrum rehabilitacji urządzono cztery przestronne i funkcjonalne gabinety fizjoterapii, dwa gabinety masażu, salę do ergoterapii oraz specjalnie przystosowaną salę do kinezyterapii, w której odbywać się będą zarówno indywidualne, jak i grupowe treningi lecznicze. Centrum wyposażono w nowoczesny

■ Uroczyste otwarcie Centrum Rehabilitacji Medycznej w Niemenczynie. Fot. vrsa.lt

W nowym centrum rehabilitacji urządzono cztery przestronne i funkcjonalne gabinety fizjoterapii, dwa gabinety masażu, salę do ergoterapii oraz specjalnie przystosowaną salę do kinezyterapii, w której odbywać się będą zarówno indywidualne, jak i grupowe treningi lecznicze.

sprzęt, znajdzie się tu aparat do magnetoterapii, różnorodne urządzenia do kinezyterapii, stoły do masażu leczniczego i inne środki mające na celu poprawę koordynacji ruchowej i przywrócenie funkcji fizycznych.

„Dziś czuję, że przychodnia otwiera nie tylko drzwi, ale przede wszystkim możliwości – możliwości świadczenia szerszego zakresu usług w nowoczesnych pomieszczeniach, bliżej mieszkańców rejonu wileńskiego. Jako przedstawicielka Komitetu Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych, pragnę

życzyć całemu zespołowi wielu uśmiechów pacjentów, miłych słów i serdecznych podziękowań. To prosty, ale jakże wymowny gest, który dowodzi, że Wasza praca nie idzie na marne” – powiedziała Krystyna Boroszko, członkini Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego, przewodnicząca Komitetu Zdrowia, Rodziny i Spraw Społecznych.

W centrum będzie pracować wykwalifikowany zespół specjalistów rehabilitacji, w skład którego wejdą masażyści, kinezyterapeuci, fizjoterapeuci oraz ergoterapeuta. Z myślą o mieszkańcach i ich potrzebach, centrum będzie czynne od godziny 7:00 do 19:00, zapewniając szeroki dostęp do usług rehabilitacyjnych.

Więcej informacji na temat usług świadczonych w Przychodni w Niemenczynie (VšĮ Vilniaus rajono Nemėnčinės poliklinika) można znaleźć na stronie internetowej placówki www.nempol.lt.

Stronę przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

STADION NARODOWY Hanner dogadał się z Narestą

Spółka deweloperska Hanner zakończyła negocjacje z firmą Naresta w sprawie Stadionu Narodowego w Wilnie. Spółka Naresta, która zakończyła już rozbiórkę pozostałości wcześniej rozpoczętego i niedokończonego stadionu, zbuduje główny stadion, dwa boiska piłkarskie i główne sieci inżynieryjne na całym terytorium za 70 mln euro. Arvydas Avulis (na zdjęciu), właściciel i dyrektor generalny spółki Hanner, powiedział, że umowa zarówno z Narestą, jak i firmą inwestycyjną BaltCap zostanie podpisana w tym tygodniu, a budowa stadionu ma zostać wznowiona w ciągu tygodnia.

EMERYTURY Kalkulator pozwoli obliczyć kwotę do zabrania

Po tym, jak reforma II filaru akumulacji emerytur została przyjęta przez Sejm, minister opieki społecznej i pracy Inga Ruginienė mówi, że na początku przyszłego roku zostanie przygotowany kalkulator, który pozwoli osobom, które chcą wycofać się z akumulacji, obliczyć dokładną kwotę, jaką mogą wypłacić. „W tej chwili ludzie mogą sprawdzić kwoty na swoim koncie w Sodrze, ale na pewno przygotujemy kalkulatory w ciągu sześciu miesięcy i udostępniemy je do 1 stycznia, aby dana osoba mogła dokonać dokładniejszych obliczeń” — powiedziała w poniedziałek 30 czerwca w Radiu LRT.

WILNO Skarby znalezione w kryptach katedry są odnawiane

Insygnia królewskie znalezione w kryptach katedry wileńskiej są konserwowane i odnawiane, a berło królewskie jest już wystawiane w Muzeum Narodowym, poinformowało Muzeum Dziedzictwa Kościelnego. Najważniejsze i najcenniejsze przedmioty, insygnia władców, są odnawiane jako pierwsze. Inne wciąż czekają na swoją kolej. Jedno z insygniów królowej Barbary Radziwiłłówny, berło królewskie, można już oglądać na wystawie „Królowa, królestwo i uczucia” w Litewskim Muzeum Narodowym. Jest to pierwszy raz, kiedy berło zostało wystawione na widok publiczny — po tym, jak eksperci od renowacji stwierdzili, że berło jest w stabilnym stanie, postanowiono wypożyczyć je na wystawę.

DEBIUT Wilno gospodarzem Europejskiej Olimpiady Geograficznej

W niedzielę 29 czerwca w Wilnie rozpoczęła się 11. Europejska Olimpiada Geograficzna. Według jednego z organizatorów olimpiady, Litewskiej Agencji Edukacji Nieformalnej (LINEŠA), 112 uczniów i ok. 40 liderów zespołów bierze udział w wydarzeniach. Przyjechali oni na Litwę z 15 krajów: Łotwy, Estonii, Polski, Czech, Szwajcarii, Serbii, Bułgarii, Rumunii, Bośni i Hercegowiny, Słowenii, Danii, Armenii, Cypru, Azerbejdżanu i Kazachstanu. „To największa międzynarodowa olimpiada geograficzna na Litwie w historii naszego kraju — nigdy nie mieliśmy wydarzenia z tak dużą liczbą uczestniczących uczniów i krajów. Jesteśmy dumni, że olimpiada odbędzie się na Litwie i czujemy wielką odpowiedzialność” — mówi Rytas Šalna, prezes Litewskiego Stowarzyszenia Nauczycieli Geografii. SEJM Więcej prywatności dla pracowników Jesienią Sejm zdecyduje, czy zezwolić pracownikom na

odłączenie się od komputerów i telefonów komórkowych poza godzinami pracy, jeśli charakter pracy tego nie wymaga. Socjaldemokrata Algimantas Radvila proponuje umożliwienie pracownikom bycia niedostępnym po pracy, a jego poprawki do kodeksu pracy zostały przyjęte przez Sejm do dyskusji w tym tygodniu. Radvila uważa, że zagwarantuje to pracownikom prawo do prywatności, poprawi ich zdrowie psychiczne i fizyczne, pozwoli uniknąć nieporozumień i sporów oraz poprawi równowagę między życiem zawodowym a prywatnym. Nie jest to pierwsza próba socjaldemokratów — chcieli oni wprowadzić taką procedurę również w 2022 r., a jednym z inicjatorów poprawek był wówczas obecny premier Gintautas Paluckas.

FRANCJA Zakaz palenia na plażach i w parkach

Zakaz palenia na plażach, w parkach, ogrodach publicznych i na przystankach autobusowych wszedł w życie we Francji w niedzielę 29 czerwca. Celem jest ochrona społeczeństwa przed biernym paleniem i stworzenie pierwszego pokolenia niepalących w kraju. Dekret, który ukazał się w Dzienniku Ustaw w sobotę, zakazuje również palenia w pobliżu bibliotek, basenów i szkół. Dekret nie wspomina o papierosach elektronicznych. Osobom naruszającym przepisy grozi grzywna w wysokości 135 euro. Zakaz został wprowadzony na tydzień przed rozpoczęciem letnich wakacji szkolnych. W maju minister zdrowia i rodziny Catherine Vautrin powiedziała, że „tytoń musi zniknąć z miejsc, w których przebywają dzieci”, podkreślając „prawo dzieci do oddychania świeżym powietrzem”. Zakaz nie dotyczy tarasów kawiarnianych.

Str. opr. Alicja Klonowska na podst. BNS, mat. pras., inf. wł.; Fot: Žygimantas Gedvila, ELTA; alicja.klonowska@kurierwilenski.lt

Światowy wyścig zbrojeń nabiera tempa: siła militarna decyduje o wszystkim

Antoni Radczenko

Broń nuklearną posiada dziewięć państw: Stany Zjednoczone, Federacja Rosyjska, Wielka Brytania, Francja, Chiny, Indie, Pakistan, Izrael oraz Korea Północna. 90 proc. broni nuklearnej należy do USA oraz Rosji.

„EUROPA WESZŁA W OKRES WYSOKICH WYDATKÓW WOJSKOWYCH”

W corocznym raporcie Sztokholmskiego Międzynarodowego Instytutu Badań nad Pokojem (SIPRI) wynika, że wszystkie dziewięć państw w roku 2024 realizowały programy modernizacji swego nuklearnego arsenału.

Instytut podkreśla, że w roku 2024 wydatki na cele wojskowe wzrosły o ponad 9 proc. porównując z wydatkami roku poprzedniego. Wydatki wojskowe Niemiec wzrosły o 28 proc. i stanowią 85 mld dolarów. Jest to najwyższy wskaźnik w Europie i czwarty na świecie. Wydatki Polski wzrosły o 31 proc. i stanowią 38 mld dolarów. „Po raz pierwszy od zjednoczenia Niemiec wydają one na wojsko najwięcej w Europie Zachodniej, co wynikało ze specjalnego funduszu obronnego o wartości 100 mld euro ogłoszonego w 2022 r. Najnowsze polityki przyjęte w Niemczech i wielu innych krajach europejskich sugerują, że Europa weszła w okres wysokich i rosnących wydatków wojskowych, który prawdopodobnie będzie trwał w przewidywalnej przyszłości” — czytamy w raporcie.

Dyrektor SIPRI Dan Smith skomentował sytuację następująco: „Są sygnały świadczące o tym, że nowy wyścig zbrojeń nabiera tempa, co wiąże się ze znacznie większym ryzykiem i niepewnością niż poprzednio”.

ZWYCIĘSTWO USA: 5 PROC. PKB NA OBRONNOŚĆ

W Hadze, w ubiegłym tygodniu, zakończył się szczyt NATO. Kraje Sojuszu Północno-Atlantyckiego

Putin rozumie tylko język siły. Decyzja o zwiększeniu wydatków zbrojeniowych na szczycie w Hadze jest najgorszą wiadomością dla niego — mówi Artur Płekszo **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Doradca ministra Ochrony Kraju oraz wykładowca Litewskiej Akademii Wojskowej Artur Płekszo sądzi, że Władimir Putin przeląkł się deklaracji NATO na szczycie w Hadze dotyczącej zwiększenia wydatków na obronę do 5 proc. PKB.

przyjęły zobowiązanie w sprawie wydatków na obronność na poziomie 5 proc. PKB. Cel ma zostać osiągnięty do 2035 r. 3,5 proc. PKB rocznie ma iść na podstawowe wydatki obronne, natomiast pozostałe 1,5 proc. na ochronę infrastruktury krytycznej, zapewnienie gotowości cywilnej, rozwój innowacji i wzmocnienie bazy przemysłowej. Państwa członkowskie potwierdziły też wspólne zobowiązanie do szybkiego rozszerzenia transatlantyckiej współpracy przemysłowej w zakresie obronności.

Poza tym przedstawiciele państw członkowskich potwierdzili ponownie zobowiązanie wynikające z art. 5. Traktatu Waszyngtońskiego, który stanowi, że atak na jedno państwo

członkowskie oznacza atak na wszystkie. „To monumentalne zwycięstwo Stanów Zjednoczonych, ponieważ dźwigaliśmy o wiele więcej, niż wynosi nasz sprawiedliwy udział. To było całkiem niesprawiedliwe, szczerze mówiąc. Ale to wielkie zwycięstwo Europy i zachodniej cywilizacji” — skomentował sytuację Donald Trump.

REAKCJA PUTINA. „PLANUJEMY ZMNIEJSZENIE WYDATKÓW”

W dniach 26-27 czerwca w Mińsku odbył się szczyt Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej. Na zakończeniu szczytu Władimir Putin odpowiedział na pytanie dziennikarzy. Prezydent Rosji oświadczył, że to nie jego kraj, tylko państwa NATO dążą do konfrontacji. „Ale teraz najważniejsze. My planujemy zmniejszenie wydatków na obronność — w przyszłym roku, za dwa lata i na najbliższe trzy lata również mamy takie plany. Na razie nie ma jeszcze ostatecznych porozumień między Ministerstwem Obrony, Ministerstwem Finansów i Ministerstwem Rozwoju Gospodarczego, ale ogólnie wszyscy myślą właśnie w tym kierunku.

6.>>

A Europa zastanawia się, jak zwiększyć swoje wydatki na obronność. To kto się przygotowuje do jakichś agresywnych działań — my czy oni?” — oświadczył Putin.

Rosyjski lider w charakterystyczny dla siebie sposób podkreślił również, że sprawy gospodarcze Europy Zachodniej są bardzo złe: „Co się dzieje w krajach Zachodu? Cały czas nas grzebią. Sami wkrótce tam zdechną, a nas nieustannie chowają”. W podobnym tonie wypowiedział się również rosyjski minister spraw zagranicznych Siergiej Ławrow, którego zdaniem większe wydatki na armię mogą doprowadzić do upadku NATO.

BLIŻEJ ROSJI WIĘKSZE ZROZUMIENIE WS. ZBROJENIA SIĘ

Doradca ministra Ochrony Kraju oraz wykładowca Litewskiej Akademii Wojskowej Artur Płoksztó sądzi, że Władimir Putin przeląkł się deklaracji NATO na szczycie w Hadze dotyczącej zwiększenia wydatków na obronę do 5 proc. PKB.

— Putin rozumie tylko język siły. Decyzja o zwiększeniu wydatków zbrojeniowych na szczycie w Hadze jest najgorszą wiadomością dla Putina. Putin był święcie przekonany, że Europa Zachodnia jest zbiorem mięczaków, którzy nie są w stanie coś zorganizować. Moim zdaniem

ta jego historyczna wypowiedź świadczy o tym, że na obecnym etapie może utrzymać wydatki na obronę, ale zwiększenia wydatków gospodarka Rosji nie wytrzyma — powiedział „Kurierowi Wileńskiemu” ekspert ds. wojskowości.

— Świat się zmienia. Świat oparty na przeświadczeniu, że wojny nigdy nie będzie, upadł. Teraz świat rozumie, że siła militarna decyduje o wszystkim. Takie są ogólnoświatowe tendencje. Tylko jeśli mówimy o Europie Zachodniej, to ona jeszcze tak naprawdę nie zaczęła poważnie zwiększać swoją siłę militarną. Na pewno cała Europa jeszcze nie zrozumiała, że trzeba zbroić się. Tym niemniej, czym kraj leży bliżej Rosji, tym większe jest zrozumienie — podkreślił Płoksztó, którego zdaniem tego wyścigu Rosja nie jest w stanie wygrać. Jeśli spróbuje, to z wielkim prawdopodobieństwem ten wyścig skończy się, jak skończył się w latach 80-tych XX wieku, czyli rozpadem ZSRS.

Zdaniem rozmówcy wyścig zbrojeń wcale nie oznacza przybliżenia światowego konfliktu.

— Moim zdaniem im państwa są lepiej uzbrojone, tym jest mniejsze prawdopodobieństwo wojny — podkreślił doradca ministra. ■

TVP
WILNO

■ Rys. Władysław Mickiewicz

Więcej czasu na rejestrację studni

Mieszkańcy i przedsiębiorcy zyskali dodatkowe dwa lata na zalegalizowanie studni słodkiej wody gruntowej. Nowy termin upływa z końcem maja 2027 roku.

W poniedziałek 30 czerwca Sejm przyjął ustawę o tymczasowej legalizacji odwiertów. Za głosowało 83 posłów, przeciw był jeden, a 11 wstrzymało się od głosu. Nowelizacja przewiduje, że osoby i firmy, które nie zalegalizują odwiertów w wyznaczonym terminie, będą musiały uiszczać wyższe opłaty za pobór wody — aż do momentu uzyskania legalizacji.

Według przewodniczącego Komitetu Spraw Wiejskich Kęstutisa Mažeiki, przedłużenie terminu pozwoli uniknąć nakładania kar na mieszkańców. Nie wszyscy jednak podzielają optymizm autorów ustawy.

„Uczestnicy rynku, Stowarzyszenie Przedsiębiorstw Geologicznych, Ministerstwo Ochrony Środowiska wyraźnie wskazują, że dzięki tej tymczasowej ustawie niektóre działające nielegalnie i nieprzejrzyste przedsiębiorstwa geologiczne legalizują nowe odwierty” — powiedział Simonas Gentvilas, poseł z ramienia liberałów z Komisji Ochrony Środowiska.

Gentvilas zaznaczył, że obecne przepisy mogą być wykorzystywane do obchodzenia obowiązków podatkowych i rejestracyjnych.

„Zamiast szukać stabilnego, jasnego mechanizmu, ponownie otwieramy lukę” — dodał S. Gentvilas.

W pierwotnej wersji ustawy przewidywano, że wszystkie odwierty powinny być zarejestrowane do końca kwietnia 2025 roku. Według Gentvilasa, wówczas szacowano, że na Litwie istniało około 11 tys. nielegalnych odwiertów. Tymczasem obecnie liczba złożonych wniosków o legalizację sięga już 13-14 tys. Nowelizacja ustawy ma obowiązywać do maja 2027 roku. Po tym terminie nielegalne odwierty będą obciążone wyższą opłatą, a ich właściciele mogą zostać objęci sankcjami administracyjnymi.

Opr. J.B. na podst. BNS

Wystawa poświęcona Józefowi Montwiłłowi

Justyna Giedrojc

W Litewskim Państwowym Archiwum Historycznym czynna jest wystawa poświęcona wyjątkowej postaci — przedsiębiorcy, bankierowi i działaczowi społecznemu Józefowi Montwiłłowi (1850-1911). Wystawa „Wielki filantrop Józef Montwiłł” potrwa do połowy października.

OBSZERNĄ KOLEKCJĄ DOKUMENTÓW

Józef Montwiłł znany jest przede wszystkim jako inicjator nowatorskich projektów architektonicznych w Wilnie na początku XX w., słynął również jako hojny dobroczyńca, opiekun potrzebujących i ubogich.

— Jest to najobszerniejszy, zebrany dotychczas, zbiór dokumentów, który dotyczy Józefa Montwiłła — jego życia, rodziny, nauki, pracy. Z okazji 175. rocznicy urodzin Montwiłła, która przypada w tym roku, pracownicy Litewskiego Państwowego Archiwum Historycznego postanowili zorganizować wystawę. Naszą inicjatywę wsparli Ambasada RP i Instytut Polski w Wilnie. Z ekspozycją będą mieli okazję zapoznać się nie tylko mieszkańcy Wilna. Zostanie ona zaprezentowana także w miasteczku Szaty, nieopodal majątku, w którym urodził się Józef Montwiłł, w Kiejdanach oraz w Polsce — mówi dr Wioleta Pansewicz, główny specjalista Oddziału informacji i upowszechniania dokumentów w Litewskim Państwowym Archiwum Historycznym.

Zaprezentowane na wystawie dokumenty i zdjęcia pochodzą z Litewskiego Państwowego Archiwum Historycznego, z Państwowego Archiwum Centralnego, Kowieńskiego Państwowego Regionalnego Archiwum, Archiwum Akt Specjalnych.

— Wyeksponowane są też dokumenty ze zbiorów Litewskiego Narodowego Muzeum Sztuki oraz biblioteki Uniwersytetu Humboldtów w Berlinie, gdzie studiował Montwiłł — wylicza rozmówczyni.

ZASŁUŻONY MIESZKANIEC WILNA

Józef Montwiłł urodził się 21 marca 1850 r. w majątku Mitianiszki koło miasteczka Szaty (rej. kiejdański).

Pochodził z zamożnej rodziny szlacheckiej. Na wystawie można zobaczyć dokumenty dotyczące jego przodków: drzewa genealogiczne rodu Montwiłłów (herbu „Kolumna”), dokumenty potwierdzające szlacheckie pochodzenie, testamenty i inne materiały. Wśród eksponatów są także plany z drugiej połowy XIX w., na których zaznaczone są posiadłości ziemskie należące do ojca Józefa — Stanisława Montwiłła, dokumenty dotyczące rodzinnego majątku Mitianiszki. Można także obejrzeć oryginalny zapis aktu chrztu Montwiłła, jego fotografie i portrety, listy osobiste, wizytówki i inne pamiątki.

DZIAŁALNOŚĆ FILANTROPIJNA

Józef Montwiłł był znakomicie wykształcony. W 1867 r. ukończył gimnazjum w Wilnie, po czym wyjechał na studia prawnicze na Uniwersytecie Petersburskim. W Berlinie i Wiedniu uczęszczał na wykłady z socjologii i ekonomii a także zgłębiał działalność zachodnioeuropejskich instytucji społecznych, filantropijnych i kulturalnych. Będąc dyrektorem Wileńskiego Banku Ziemskiego, zainicjował budowę kamienic szere-

gowych, tzw. kolonii, na Nowym Mieście, Pohulance, Śnipiszkach, Rossie i Łukiszkach a także zakładanie przytułków dla sierot.

Klasztor franciszkanów wraz z pobliskim kościołem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (franciszkanów) w Wilnie stał się ośrodkiem działalności filantropijnej Józefa Montwiłła. Właśnie tutaj działały założone przez niego instytucje filantropijne: Towarzystwo Opieki nad Dziećmi, Stowarzyszenie Sług im. św. Zyty, Towarzystwo Opieki nad Ubogimi z bezpłatną jadalnią, szpitalem, noclegownią, Towarzystwo Opieki nad Matką i Dzieckiem „Kropla mleka” i inne. Nieprzypadkowo w 1932 r. z inicjatywy mieszkańców obok kościoła franciszkanów odsłonięto pomnik upamiętniający zasłużonego wilenianina.

Wystawa w sali ekspozycyjnej i edukacyjnej Litewskiego Państwowego Archiwum Historycznego (ul. Mindaugo 8) potrwa do połowy października.

— Jest przygotowana w dwóch językach — polskim i litewskim. Zapraszamy do odwiedzenia ekspozycji w dni powszednie i w godzinach otwarcia archiwum. Najlepiej jest zarejestrować się wcześniej — informuje dr Wioleta Pansewicz.

Można to zrobić dzwoniąc na nr tel. +370 5 219 5834 lub mailowo: violeta.pansevic@archyvai.

Wstęp nie jest biletowany. ■

Wystawa jest przygotowana w dwóch językach — polskim i litewskim
Fot. organizatorzy wystawy

Czas znów szykować się do szkoły: badania profilaktyczne ucznia

Specjaliści przypominają rodzicom, aby pamiętać o badaniach kontrolnych swoich dzieci przed rozpoczęciem roku szkolnego i nie odkładali ich na koniec lata.

Honorata Adamowicz

— Badania profilaktyczne zapewniają kompleksową kontrolę stanu zdrowia ucznia oraz pomagają w porę wykryć potencjalne problemy. Ważne jest też, aby ocenić zdolność ucznia do uczestnictwa we wszystkich zajęciach edukacyjnych i wydać niezbędne zalecenia instytucjom edukacyjnym. Zaświadczenie lekarskie powinno zawierać ustalenia i zalecenia lekarza dotyczące zdolności ucznia do udziału w zajęciach. Powinno ono wskazywać, do której grupy wychowania fizycznego dziecko lub pełnoletni uczeń ma uczęszczać (ogólnodostępnej, przygotowawczej lub specjalnej) lub stwierdzać, że dziecko lub pełnoletni uczeń ma zostać zwolniony z uczestnictwa w zajęciach wychowania fizycznego na określony czas. Zaświadczenie powinno również wskazywać środki pierwszej pomocy, które należy podjąć w przypadku, gdy dziecko lub dorosły uczeń potrzebuje pomocy w nagłych wypadkach w szkole, na przykład z powodu alergii lub chorób przewlekłych. Wytyczne te są ważne dla placówek oświatowych przy wyborze odpowiednich miejsc siedzących w klasie, dostosowywaniu posiłków, zapewnianiu odpowiedniego programu wychowania fizycznego lub dostosowywaniu środowiska edukacyjnego do specjalnych potrzeb ucznia — poinformował „Kurier Wileński” Julijanas Gališanskis z wydziału komunikacji Ministerstwa Ochrony Zdrowia.

LATEM MNIEJSZE KOLEJKI

Według Julijanasa Gališanskisa jest wiele powodów, dlaczego warto na początku lata zadbać o badania kontrolne swoich dzieci. Jako

Podczas badania profilaktycznego lekarze oceniają wzrok, słuch, sprawność ruchową, zdrowie psychiczne dziecka itd. Fot. Freepik.com

jeden z powodów nasz rozmówca wymienił mniejsze kolejki do lekarzy, ponieważ latem jest mniej chorych osób, dzięki czemu można wybrać dogodny czas na wizytę.

Kolejny ważny aspekt dotyczy tego, że jest mniej wirusów w środowisku. Częstość występowania zakaźnych chorób górnych dróg oddechowych (URTD) zmniejsza się w cieplejszych porach roku, dzięki czemu wizyta w placówce medycznej jest bezpieczniejsza.

Kolejny powód to to, że dzięki poradom i zaleceniom medycznym letnie wakacje mogą być dobrym czasem na zapobieganie problemom zdrowotnym i promowanie zdrowego stylu życia dziecka lub dorosłego ucznia poprzez: spożywanie zdrowszej żywności; spędzanie większej ilości czasu na świeżym powietrzu, a nie przed ekranami komputerów lub telewizorów; ograniczenie korzystania ze smartfonów oraz zwiększenie ilości ćwiczeń i czasu wolnego. Dzieci są bardziej zrelaksowane

po roku szkolnym i będą mniej zestresowane testem.

BADANIA PROFILAKTYCZNE

Podczas badania profilaktycznego lekarze oceniają wzrok, słuch, sprawność ruchową, zdrowie psychiczne dziecka, stan jamy ustnej; mierzą wzrost, wagę, ciśnienie tętnicze krwi i wykonują inne niezbędne badania.

— W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, dziecko lub dorosły uczeń są kierowani do lekarza specjalisty w celu konsultacji lub wykonania badań. Przypomina się im również o szczepieniach dostosowanych do wieku — podkreślił Gališanskis.

Zaświadczenie o stanie zdrowia ucznia jest ważne przez rok od daty jego wystawienia. Nowe zaświadczenie może zostać wydane przed upływem terminu ważności poprzednio wydanego zaświadczenia. Dzieciom poniżej 16. roku życia musi towarzyszyć rodzic lub opiekun. ■

Litwa powołuje doradcę ds. obrony w ambasadzie w Warszawie

Nowe stanowisko ma wzmocnić współpracę wojskową między Wilnem a Warszawą oraz przygotować grunt pod litewskie przewodnictwo w UE w 2027 r.

DECYZJA ZATWIERDZONA PRZEZ RZĄD

Z inicjatywy Ministerstwa Ochrony Kraju (KAM) od lipca br. w ambasadzie Litwy w Polsce powstanie stanowisko doradcy ds. obrony.

Nowy etat ma służyć zacieśnieniu współpracy Litwy i Polski w zakresie bezpieczeństwa oraz reagowania na regionalne wyzwania obronne. Jak podaje KAM, roczny koszt utrzymania doradcy wyniesie około 197 tys. euro. Środki na ten cel zostaną wygospodarowane z budżetu Ministerstwa Ochrony Kraju.

PODZIAŁ ZADAŃ I KOMPETENCJI

Dotychczas w ambasadzie Litwy w Warszawie funkcjonuje attaché ds. obrony Vilmas Šatas oraz jego zastępca Dariusz Kalėda. Obydwaj są akredytowani nie tylko w Polsce, ale także w Czechach, Chorwacji, Słowacji i na Węgrzech.

Zgodnie z planem, nowo utworzona funkcja doradcy ds. obrony będzie skupiona przede wszystkim na współpracy z polskim Ministerstwem Obrony Narodowej. Z kolei attaché i jego zastępca kontynuować będą zadania związane z kontaktami z dowództwem Wojska Polskiego i służbami wywiadu wojskowego.

„Można oczekiwać, że po utworzeniu nowego stanowiska doradcy ds. obrony, litewski attaché ds. obrony będzie miał więcej możliwości poświęcenia uwagi innym krajom swojej akredytacji” — twierdzi ministerstwo.

KONTEKST UNIJNEGO PRZEWODNICTWA

Kolejnym argumentem za powołaniem doradcy jest przygotowanie Litwy do przewodnictwa

Powołanie nowego doradcy w litewskiej ambasadzie w Warszawie jest sygnałem dla relacji polsko-litewskich **Fot. Apolinary Klonowski**

w Radzie Unii Europejskiej, które przypadnie na pierwszą połowę 2027 r. Zgodnie z planem, Litwa opracuje wspólny program przewodnictwa wraz z Irlandią i Grecją. Przed Litwą przewodzić będzie Irlandia, a po niej Grecja.

„Planuje się, że podczas przewodnictwa szczególną uwagę poświęci się kwestiom obronności i mobilności wojskowej w regionie, a w Warszawie odbędą się wydarzenia związane z przewodnictwem Litwy poświęcone najaktualniejszym tematom z zakresu bezpieczeństwa i obronności” — zaznacza Ministerstwo Ochrony Kraju.

Według resortu, tworzenie nowej funkcji w Warszawie wpisuje się w strategiczne cele Litwy w zakresie bezpieczeństwa europejskiego i budowy trwałych relacji z partnerami regionalnymi.

WSPÓLNE CELE LITWY I POLSKI

Jak podkreśla ministerstwo, stanowisko doradcy wpisuje się także w kontekst coraz bliższej współpracy wojskowej Litwy i Polski. Oba kraje zapowiedziały znaczne zwiększenie wydatków obronnych, a także aktywne zaangażowanie w działania NATO.

Litwa uczestniczy w szkoleniach ukraińskich żołnierzy odbywających się w Polsce, a sztab Międzynarodowego Korpusu Północno-Wschodniego NATO w Szczecinie stanie się nadrzędną jednostką dowodzenia dla tworzonej litewskiej Pierwszej Dywizji Wojskowej.

LITWA WZMACNIA OBECNOŚĆ DYPLMATYCZNO-WOJSKOWĄ

Powołanie doradcy ds. obrony to element szerszej strategii Litwy mającej na celu zwiększenie wpływu w regionie Europy Środkowo-Wschodniej. W ocenie KAM, rozwój struktur dyplomatyczno-wojskowych w Polsce nie tylko ułatwi bieżącą współpracę, ale także umożliwi skuteczniejsze reprezentowanie interesów Litwy na forach międzynarodowych.

Obecnie przewodnictwo w UE sprawuje Dania, która zastąpiła od lipca br. Polskę. Litwa stanie na czele Wspólnoty po raz drugi w historii — poprzednio funkcję tę pełniła w 2013 r. Wtedy też z tej okazji litewskie MSZ wydało monografię na temat historii Litwy w kilku językach, która służy dyplomatom do dzisiaj. ■

Opr. J.B. na podst. BNS, inf.wł.

Trwa rekrutacja do projektu Akademia Liderów Polonijnych

Stowarzyszenie Aktywny Dialog zaprasza do udziału w projekcie Akademia Młodych Liderów i Ambasadorów Polonijnych. Udział w projekcie jest bezpłatny.

Zadanie kierowane jest do osób w wieku od 16 do 25 lat z terenu całej Europy. W projekcie będzie mogło wziąć udział 30 osób.

PRZESTRZEŃ DO ROZWOJU WŁASNYCH INICJATYW SPOŁECZNYCH

Akademia Liderów Polonijnych to program edukacyjno-rozwojowy skierowany do 30 młodych działaczy polonijnych z różnych krajów Europy. Projekt koncentruje się na budowaniu kompetencji liderkich, obywatelskich i projektowych, ze szczególnym uwzględnieniem promocji Polski i języka polskiego poza granicami kraju. Program łączy teorię z praktyką oraz stwarza przestrzeń do rozwoju własnych inicjatyw społecznych, wspierających pozytywny wizerunek Polski w środowiskach lokalnych uczestników.

Terminy rekrutacji

Rekrutacja trwa od 13 czerwca do 4 lipca 2025 roku. Wyniki rekrutacji zostaną podane do 11 lipca 2025 roku.

Rekrutacja składa się z dwóch etapów, pierwszy to formularz, a drugi rozmowa kwalifikacyjna z kandydat-

ką/kandydatem. Rozmowy planowane są pomiędzy 7 a 10 lipca 2025 roku. Program zajęć

Program edukacyjny obejmuje 4 zjazdy:

- a) 20-27 sierpnia 2025 — zjazd stacjonarny w Warszawie;
- b) 12-14 września 2025 — zjazd w formule online MS Teams;
- c) 24-26 października 2025 — zjazd w formule online MS Teams;
- d) 14-17 listopada 2025 — zjazd stacjonarny w Warszawie.

Zapewniamy:

- przelot w obie strony,
- zakwaterowanie w pokojach dwuosobowych,
- bilety wstępu do atrakcji,
- pakiet edukacyjny,
- polisę NNW.

Więcej o projekcie:

<https://aktywnydialog.pl/akademia-liderow-i-ambasadorow-polonijnych/>

Przedsięwzięcie dofinansowane ze środków Instytutu Rozwoju Języka Polskiego w ramach realizacji zadania publicznego pt. „Akademia Młodych Liderów i Ambasadorów Polonijnych”.

Stowarzyszenie Aktywny Dialog

Litwa szkoli nauczycieli z podstaw obrony cywilnej

W Wilnie i Kownie ruszyły szkolenia z podstaw przygotowania do obrony cywilnej dla pracowników szkół ogólnokształcących. Program organizuje Departament Mobilizacji i Oporu Cywilnego.

Zajęcia mają charakter półtoragodzinnych sesji i koncentrują się na budowaniu kluczowych kompetencji z zakresu nieuzbrojonego oporu obywatelskiego. Wiceminister ochrony kraju Tomas Godliauskas podkreślił, że nauczyciele są istotnym ogniwem w systemie odporności społecznej, a prowadzone szkolenia stanowią odpowiedź na zgłaszaną przez nich potrzebę pogłębienia wiedzy z zakresu reagowania na sytuacje kryzysowe.

Według informacji Ministerstwa Ochrony Kraju, uczestnicy zdobywają wiedzę na temat roli, jaką mogą pełnić obywatele w systemie obrony państwa — zarówno w warunkach konfliktu zbrojnego, jak i w sytuacjach zagrożeń hybrydowych.

Omawiane są zasady wcześniejszego przygotowania do sytuacji ekstremalnych oraz znaczenie planowania ewakuacji. Program obejmuje również część praktyczną. Uczestnicy uczą się pakowania torby ewakuacyjnej i opracowywania indywidualnych planów działania. Szkolenie wprowadza także w tematykę rozpoznawania dezinformacji i zasad udzielania pierwszej pomocy.

Zainteresowani muszą zarejestrować się na wybrane terminy. Od jesieni kursy mają być organizowane również w innych miastach. Do końca roku przewidziano co najmniej 75 sesji szkoleniowych. Organizatorzy liczą na szerokie zaangażowanie środowiska nauczycielskiego i podkreślają, że zdobyta wiedza może być dalej przekazywana lokalnym społecznościom.

Obok nowo uruchomionych kursów, od września ub. roku prowadzone są także ośmiogodzinne szkolenia z zakresu obywatelskiego oporu i odporności na zagrożenia hybrydowe, w których uczestniczyło już ponad 9 tys. obywateli.

Opr. J.B. na podst. BNS

Akademia Liderów Polonijnych to program edukacyjno-rozwojowy skierowany do 30 młodych działaczy polonijnych z różnych krajów Europy Fot. organizatorzy

Politolog: Uwolnienie więźniów, to cena Łukaszenki za spotkanie

Zwolnienie 14 więźniów przez Aleksandra Łukaszenkę to jednocześnie sygnał dla własnego społeczeństwa, kolektywnego Zachodu oraz dla Moskwy i Pekinu — sądzą Barbara Jundo-Kaliszewska oraz Mariusz Antonowicz.

Antoni Radczenko

Specjalny wysłannik prezydenta USA ds. Ukrainy Keith Kellogg, przed ponad tygodniem, w sobotę, 21 czerwca, spotkał się z prezydentem Białorusi Aleksandrem Łukaszenką. Spotkanie odbyło się w rezydencji prezydentów Białorusi — Pałacu Niepodległości.

OMÓWIENIE WOJNY W UKRAINIE I ZWOLNIENIE CICHANOUSKIEGO

„Żyjemy w bardzo niebezpiecznych czasach, kiedy kryzysy, z którymi się mierzymy, mogą gwałtownie eskalować, narastać, jeśli nie będziemy mądrzy i sprawiedliwi” — zacytowała amerykańskiego polityka białoruska państwowa agencja informacyjna „BiełTA”.

Sam Kellogg w sieci społecznościowej X podał, że celem spotkania było omówienie wojny w Ukrainie.

Po spotkaniu Łukaszenka zwolnił z więzienia 14 osób. Wśród nich znalazł się Siarhiej Cichanouski, który przebywał w więzieniu od 2020 r. Rzeczniczka prasowa białoruskiego przywódcy Natalia Ejsmont poinformowała, że „to była prośba prezydenta Stanów Zjednoczonych”.

Aleksandr Łukaszenka po sfałszowaniu wyborów prezydenckich z sierpnia 2020 r. oraz brutalnym stłumieniu wielotysięcznych protestów w oczach zachodu stracił legitymację do przebywania na stanowisku prezydenckim. W lutym 2022 r. — mimo że Białoruś regularnie zapewnia, że w konflikcie rosyjsko-ukraińskim zajmuje neutralne stanowisko — z terytorium Białorusi wojska rosyjskie szły w kierunku Kijowa. To jeszcze bardziej pogрузило Łukaszenkę w oczach zachodnich polityków. Zezwalając na atak ze swego tery-

Łukaszenka wysłał sygnał do Chin oraz Rosji, że powraca do gry z Zachodem — sędzi Mariusz Antonowicz Fot. Marian Paluszkiwicz

torium białoruski dyktator faktycznie stracił resztki suwerenności, a jego kraj stał się traktowany jako rosyjski protektorat.

BUDOWA PODMIOTOWOŚCI

Powstaje pytanie, dlaczego Łukaszenka zgodził się na zwolnienie więźniów politycznych oraz cudzoziemców oskarżonych o szpiegostwo? Dla politologa z Instytutu Stosunków Międzynarodowych i Nauk Politycznych Uniwersytetu Wileńskiego Mariusza Antonowicza przyczyna jest dosyć oczywista.

— Tych 14 zwolnionych więźniów to cena, którą Łukaszenka zapłacił za wizytę Kelloga i całej amerykańskiej delegacji w Mińsku. Podobnie było w przeszłości. Nawet, kiedy przyjeżdżał urzędnik niższej rangi, to Łukaszenka również uwalniał więźniów. Być może nie 14, jak było tym razem, tylko dwóch-trzech. Dlaczego Łukaszenka zgodził się na wizytę? Przede

wszystkim dlatego, że to buduje jego podmiotowość. W ten sposób wysłał sygnał do Chin oraz Rosji, że powraca do gry z Zachodem, że może Zachodowi coś zaoferować — zauważa w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Mariusz Antonowicz.

GRA NA DWA FRONTY

Tymczasem historyczka oraz komentatorka życia politycznego Barbara Jundo-Kaliszewska z Uniwersytetu Łódzkiego uważa, że Łukaszenka tym spotkaniem gra na dwa fronty — wewnętrzny oraz zewnętrzny. Mieszkańcom Białorusi pokazuje, że nadal pozostaje legalnym prezydentem, a jego izolacja jest wyolbrzymiona. Natomiast na zewnątrz jest to przede wszystkim strategiczny gest wobec Zachodu, który „może być traktowany jako wstęp do negocjacji na temat zniesienia lub złagodzenia sankcji oraz powstrzymania presji migracyjnej na granicach”.

12.>>

— Na użytek zewnętrzny Łukaszenka wysłała sygnał gotowości do ograniczonych ustępstw — dystansowania się od Rosji, otwarcia na rozmowy; z liczeniem na konkretne korzyści. Przykładem może być choćby temat tranzytu białoruskich nawozów produkowanych przez Białaruśkalij przez Litwę — podkreśla w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Barbara Jundo-Kaliszewska.

PRESJA ZE STRONY ZACHODU I KALKULACJA ŁUKASZENKI

Wśród uwolnionych znalazło się trzech obywateli Polski: Jerzy Żywolewski, Tomasz Bereza i Robert Tapała. Dwóch pierwszych zostało oskarżonych o szpiegostwo, natomiast trzeci o działalność terrorystyczną i szerzenie nienawiści. Niestety wśród zwolnionych nie znalazł się Andrzej Poczobut niezależny dziennikarz oraz działacz polskiej mniejszości na Białorusi. Poczobut został zatrzymany w 2021 r. Dwa lat później został skazany na osiem lat pozbawienia wolności w kolonii karnej. Polska niejednokrotnie żądała zwolnienia Polaka z więzienia.

— Uwolnienie Poczobuta — o ile nastąpi — będzie uzależnione przede wszystkim od dwóch czynników: od presji międzynarodowej, zwłaszcza ze strony Polski i USA oraz politycznej kalkulacji Łukaszenki. Oceny, czy jego uwolnienie przyniesie realne korzyści. Na przykład w postaci dalszych rozmów z USA, zmniejszenia sankcji lub zgody na wybrane formy współpracy. Dopóki Poczobut pozostaje wartościowym „zakładnikiem dyplomatycznym”, nie zostanie uwolniony bez konkretnej wymiany lub politycznego ultimatum — uważa Barbara Jundo-Kaliszewska.

POSTAWA PO CZOBUTA

Mariusz Antonowicz zaznacza, że uwolnienie Poczobuta zależy od kilku kwestii.

— W przypadku Andrzeja Poczobuta, to tutaj bardzo trudno coś prognozować. Osobiście jestem

Dla Łukaszenki Poczobut pozostaje wartościowym „zakładnikiem dyplomatycznym” — uważa Barbara Jundo-Kaliszewska **Fot. Apolinary Klonowski**

dosyć sceptyczny. Po pierwsze, Mińsk będzie dążył do zniesienia przez Stany Zjednoczone sankcji lub przynajmniej ich złagodzenia. Tutaj jest potrzebna zgoda Polski, Litwy oraz Łotwy, bo przez te kraje są transportowane białoruskie towary. Sądzę, że Polska będzie sceptyczna wobec tej propozycji. Po drugie, istotna jest postawa Andrzeja Poczobuta. Jego zwolnienie oznaczałoby wyjazd z Białorusi do Polski. Dotychczas nie zgadzał się on z tym warunkiem. Z drugiej strony od dawna nic od niego słyszeliśmy. Całkiem możliwe, że pogarszający się stan zdrowia skłoni go do przyjęcia takiego kompromisu — podkreśla politolog.

SKOORDYNOWANA PRESJA

Historyczka zwraca uwagę na kolejny szczegół. Represje na Białorusi nie mają charakteru jednostronnego, ponieważ uwolnienia są równoważone przez nowe aresztowania. Reżim działa w trybie „obrotowych drzwi”.

— Owszem, uwolnienie Cichanouskiego miało wymiar symboliczny i wywołało szeroki oddźwięk medialny. Ale wciąż w białoruskich więzieniach pozostaje ponad 1 200 więźniów politycznych, w tym tak znane postaci jak laureat pokojowej Nagrody Nobla Ales Bialiacki, opozycjo-

Łukaszenka zwolnił z więzienia 14 osób. Wśród nich znalazł się Siarhiej Cichanouski, który przebywał w więzieniu od 2020 r. Rzeczniczka prasowa białoruskiego przywódcy Natalia Ejsmont poinformowała, że „to była prośba prezydenta Stanów Zjednoczonych”.

nistka Maria Kalesnikava i właśnie Andrzej Poczobut — zaznacza Barbara Jundo-Kaliszewska.

Jej zdaniem uwolnienie 14 osób można traktować w kategoriach otwarcia się ze strony władz w Mińsku, ale na razie trudno mówić o przełomie.

— To narzędzie nacisku i rozgrywek dyplomatycznych — zarówno wobec Zachodu, jak i własnego społeczeństwa. W przypadku Poczobuta — konieczna jest zdecydowana, skoordynowana presja międzynarodowa. Jednak na dziś nie widać przesłanek, by jego nazwisko miało się znaleźć na kolejnej liście osób — podsumowuje sytuację historyczka i komentatorka życia politycznego. ■

Rekompensaty za zakup psa asystującego. „Są potrzebne i jak najszybciej”

Honorata Adamowicz

Poprawki zakładają ustanowienie prawa osób niepełnosprawnych do rekompensaty za zakup psa asystującego. Także przewidziane jest prawo przebywania z psami asystującymi w miejscach i budynkach publicznych, niezależnie od ich przeznaczenia, a także do korzystania z transportu publicznego oraz taksówek za opłatą.

„JESTEŚMY 30 LAT WSTECZ”

— Wydaje mi się, że psy asystujące są ogromnym wsparciem dla osób niepełnosprawnych. Cieszę się, że ministerstwo planuje te zmiany. Wierzę, że Sejm również poprze tę inicjatywę. Większość państw Unii Europejskiej już dawno ma wszystko uregulowane prawnie i ludzie niepełnosprawni korzystają z pomocy takich psów, dzięki czemu ich życie jest o wiele lepsze. Litwa ten problem powinna też jak najszybciej rozwiązać. Jeśli ministerstwo jest skłonne zwrócić koszty pozyskania takiego psa, a może nawet i jego utrzymania, to osoby niepełnosprawne również muszą nauczyć się obchodzenia z takim przewodnikiem. Społeczność osób niepełnosprawnych także będzie miała za zadanie przeprowadzenie specjalnego szkolenia związanego z nauką dotyczącą wydawania komend i komunikacji z takim przewodnikiem, aby współpraca była efektywna i bezpieczna — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Linas Kukuraitis, przewodniczący sejmowego komitetu Opieki Socjalnej i Pracy, były minister opieki socjalnej i pracy.

W wielu krajach, w tym w Polsce, psy asystujące, w tym psy przewodnicy, mają prawo wstępu do miejsc publicznych, takich jak

Ministerstwo Opieki Socjalnej i Pracy przedłożyło rządowi projekt nowelizacji ustawy o ochronie praw osób niepełnosprawnych.

Pies przewodnik jest wyszkolony do pomocy osobie niewidomej lub niedowidzącej w poruszaniu się

sklepy, restauracje, hotele, urzędy, szkoły, kina i teatry. Natomiast Litwa pod tym względem jest 30 lat wstecz za wszystkimi krajami europejskimi.

— W innych krajach jest to od dawna wszystko uregulowane prawnie i działa bardzo dobrze. Dziś na Litwie taka legalizacja byłaby ogromną zmianą w tym obszarze. Byłaby to zachęta zarówno dla osób niepełnosprawnych, jak i szkolących takie psy. Dzięki finansowaniu byłoby o wiele łatwiej osobom z niepełnosprawnością funkcjonować — wyjaśnia w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Vaidotas Glodenis, prezes Klubu Psów Służbowych.

WYSZKOLENIE PSA PRZEWODNIKA ZAJMUJE OKOŁO DWÓCH LAT

Jak mówi, wyszkolenie takiego psa zajmuje około dwóch lat, w niektórych przypadkach nawet do trzech. Rozmówca zaznaczył, że wyszkolenie psa na przewodnika osoby niepełnosprawnej jest bar-

dzo kosztowne. Zakup i wyszkolenie takiego psa kosztują około 30 tys. euro.

— Do wyszkolenia takiego psa potrzeba więcej niż jednej osoby i więcej niż jednego trenera. Koszt ten obejmuje utrzymanie psa, a także usługi weterynaryjne, a nie tylko szkolenie. Taki pies musi być karmiony wyłącznie odpowiednią karmą, musi być regularnie sprawdzany przez weterynarza, wszystkie szczepienia muszą być wykonywane na czas — podkreśla prezes Klubu Psów Służbowych.

ASYSTENT A PRZEWODNIK

Pies przewodnik i pies asystent to dwa rodzaje psów asystujących osobie niepełnosprawnej. Pies przewodnik jest wyszkolony do pomocy osobie niewidomej lub niedowidzącej w poruszaniu się. Pomaga w omijaniu przeszkód, zatrzymywaniu się przed krawężnikami i przejściami dla pieszych, otwieraniu drzwi.

14.>>

Natomiast pies asystent pomaga osobie z niepełnosprawnością fizyczną w wykonywaniu codziennych czynności. Taki pies może podnosić przedmioty, otwierać drzwi, włączać światło, pomagać w ubieraniu się, podawać przedmioty. Może być również psem sygnalizującym np. dla osoby głuchej lub z epilepsją.

— Niestety nasze państwo nie rekompensuje kosztów zakupu psa przewodnika dla osoby niepełnosprawnej. Na Litwie nie ma też odpowiednich przepisów i procedur, które umożliwiłyby osobie niepełnosprawnej chodzenie z takim psem wszędzie. Jeśli państwo ma zamiar to wszystko sfinansować, to należy się z tego tylko cieszyć — podkreśla Glodenis.

ZALETY PSA PRZEWODNIKA

Prezes Klubu Psów Służbowych wymienia zalety psa przewodnika. Słowo „przewodnik” oznacza już bardzo wiele. Jest to pies, który pomaga osobie z wadą wzroku poruszać się, być bardziej mobilnym, być niezależnym. Osoba z upośledzeniem wzroku mając przy sobie psa przewodnika będzie w stanie poruszać się bez pomocy innej osoby, co oznacza, że nie będzie od kogoś zależna.

— Taki pies prowadzi osobę przez całą drogę, ostrzega przed pewnymi przeszkodami na trasie, ponieważ nawet jeśli osoba chodzi tą samą trasą zawsze, mogą pojawić się nieoczekiwane przeszkody. Ktoś może postawić ogrodzenie, otworzyć pokrywę kanalizacyjną, a osoba, która tego nie widzi, może się skaleczyć. Jeśli jest z nią pies przewodnik, ostrzeże go o niebezpieczeństwie. Pies zatrzyma osobę i pomoże jej ominąć przeszkodę. Biała laska również nie zawsze może pomóc osobie niewidomej. Na przykład nie widzi ona, która gałąź drzewa pochyła się nad głową. Pies jest szkolony, aby zasygnalizować to właścicielowi. Pies przewodnik może pomóc osobie niewidomej znaleźć przejście dla pieszych lub nacisnąć przycisk świateł drogowych, aby włączyć zielone światło. Może pomóc zna-

leźć wolną ławkę w parku lub wolne miejsce w transporcie publicznym. Może pomóc znaleźć kiosk z gazetami — wymienia nasz rozmówca.

PSY ASYSTUJĄCE SĄ DOSTĘPNE DLA OGRANICZONEJ LICZBY OSÓB

Obowiązujące przepisy nie przewidują refundacji kosztów zakupu psów asystujących z budżetu państwa. Psy asystujące są dostępne tylko dla ograniczonej liczby osób niepełnosprawnych i obecnie muszą one ponieść wszelkie koszty ich zakupu i wyszkolenia. Ministerstwo zainicjowało zmiany w ustawie w celu zalegalizowania prawa osób niepełnosprawnych do rekompensaty kosztów nabycia psa asystującego. Przewiduje się, że dana osoba będzie uprawniona do zwrotu kosztów zakupu psa asystującego raz na 96 miesięcy i że 90 proc. rzeczywistych kosztów zakupu psa asystującego zostanie zwrócone.

— Najczęściej psimi przewodnikami zostają psy rasy labrador retriever, golden retriever. Rasy te są wybierane ze względu na ich inteligencję i łatwość szkolenia. W tym roku nasz klub szkoli dwa psy. Mamy psa Ruby, który ma rok i mamy szczeniaka Gucci, który ma teraz trzy miesiące. Oba szczeniaki zostały sprowadzone z Czech. W tej chwili są szkolone. Ludzie często

przychodzą do nas i bardzo chcą nabyć takiego psa, ale w tej chwili, dopóki nie ma możliwości refundacji, po prostu ludzi nie stać. A kiedy takie finansowanie stanie się dostępne, myślę, że popyt na takie psy bardzo wzrośnie — mówi Vaidotas Glodenis, prezes Klubu Psów Służbowych.

W projekcie ministerstwa proponuje się zniesienie wymogu, zgodnie z którym tylko akredytowany przez organizację międzynarodową trener psów asystujących może szkolić czworonoga. Dzięki temu poszerzy się grono trenerów, a psy asystujące będą mogły być szkolone przez osoby fizyczne lub prawne nieposiadające międzynarodowej akredytacji. Jednak w celu zapewnienia wysokich standardów jakości w szkoleniu psów asystujących zostaną opracowane wymagania dla trenera psa asystującego, zatwierdzane przez ministra opieki socjalnej i pracy.

Po przyjęciu przez parlament poprawek do ustawy, zostaną opracowane przepisy podstawowe regulujące mechanizm wdrażania nowej procedury. W tym celu powołano już międzyresortową grupę roboczą, w skład której wchodzi organizacje pozarządowe zajmujące się niepełnosprawnością. ■

Fot. Freepik.com

TVP
WILNO

Pies asystent pomaga osobie z niepełnosprawnością fizyczną w wykonywaniu codziennych czynności

Spacery w otoczeniu zwierząt, warsztaty edukacyjne, niespodzianki – kowieńskie zoo obchodzi urodziny

Ogród Zoologiczny w Kownie to miejsce, które przyciąga miłośników przyrody. W największym na Litwie zoo mieszka około 2 600 zwierząt reprezentujących 200 gatunków.

Justyna Giedrojć

Już dziś, 1 lipca, kowieńskie zoo zaprasza na wyjątkowe wydarzenie – obchody 87. urodzin.

MOŻLIWOŚĆ ZBLIŻYĆ SIĘ DO ŚWIATA ZWIERZĄT

— Z tej okazji odbędzie się szereg imprez, które zbliżą ludzi do świata zwierząt. Zapraszamy wszystkich miłośników fauny, rodziny z dziećmi. Będą odbywały się spacery po zoo, warsztaty edukacyjne, podczas których można będzie poznać zwierzęta, wziąć udział w ciekawych zajęciach, spotkać z pracownikami zoo, naukowcami i studentami. Będą też zabawy, niespodzianki i prezenty od naszych partnerów. To doskonały czas, aby spędzić czas z rodziną, odkrywać tajemnice świata

zwierząt i stworzyć wspomnienia, które pozostaną na długo w pamięci — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Gintarė Dočkienė, rzeczniczka placówki.

Podczas warsztatów edukacyjnych można będzie zapoznać się ze zwyczajami mieszkańców zoo, ich sposobami odżywiania, a także dowiedzieć się więcej o ich środowisku naturalnym. Pracownicy placówki opowiedzą o zwierzętach znajdujących się w egzotarium, jak też o lamach, żyrafach, zebrawach, nosorożcach czy tygrysach. Dodatkową atrakcją będzie karmienie mrówkojada.

Uczestnicy wydarzenia zostaną też poczęstowani tortem. Impreza urodzinowa rozpocznie się o 10.30 i potrwa do godz. 14.30.

DOBROSTAN MIESZKAŃCÓW ZOO

Kowieńskie zoo od wielu lat przyciąga ludzi z całej Litwy a nawet z zagranicy.

— Odwiedzają zoo rodziny z dziećmi, grupy turystyczne, a przede wszystkim uczniowie z całej Litwy. Znajduje się u nas około 2 600 zwierząt. Ogółem są to przedstawiciele 200 gatunków, z których 80 jest objętych ochroną na poziomie międzynarodowym oraz 10 na poziomie krajowym. Wszystkie zwierzęta w zoo przebywają w warunkach, które odpowiadają europejskim standardom. Zapraszamy do odwiedzenia, zoo jest czynne codziennie, nawet w dni świąteczne — mówi Gintarė Dočkienė.

17.>>

■ W największym na Litwie zoo mieszka około 2 600 zwierząt reprezentujących 200 gatunków

16.>>

ZASZŁY OGROMNE ZMIANY

Przed dwoma laty w Ogrodzie Zoologicznym w Kownie przeprowadzono gruntowny remont, koszty którego wyniosły 24 mln euro.

Na terenie zoo powstało siedem nowych budynków, stare zaś wyremontowano. Stworzono nowe przestrzenie dla pracowników, place zabaw dla dzieci, ale przede wszystkim znacznie poprawił się dobrostan przebywających tu zwierząt. Największą nowością w nowo otwartej placówce było egzotarium. W budynku o powierzchni blisko 3 tys. m kw zamieszkały zwierzęta ciepłolubne. Są to ptaki, gady, płazy i owady, które w naturze bytują w ciepłych strefach klimatycznych. Pojawiły się też nowe osobniki, m.in. nosorożce, mrówkojady, mangusty, gepardy.

PIERWSZE ZOO NA LITWIE

Ogród Zoologiczny w Kownie został otwarty w 1 lipca 1938 r. z inicjatywy zoologa i botanika, profesora Uniwersytetu Witolda Wielkiego Tadasa Ivanauskasa. Była to pierwsza tego typu placówka na Litwie.

W pierwszym roku działalności można było podziwiać 40 gatunków zwierząt, wśród nich: wielbłądy, osły, australijski dingo, zebry, kapucynki, żubry, bażanty i papugi.

Jak na tamte czasy był to zbiór bardzo bogaty. Ani II wojna światowa, ani przyłączenie Litwy do ZSRR nie powstrzymały rozbudowy zoo. W 1960 r. miało ono już 400 przedstawicieli 100 gatunków. Ogród zoologiczny rozlokowany był na powierzchni 15,9 ha.

Niestety, z powodu złych warunków przetrzymywania zwierząt, w 2013 r. kowieńskie zoo zostało wykreślone z listy członków Europejskiego Stowarzyszenia Ogródów Zoologicznych i Akwariów.

CZĘŚĆ ZWIERZĄT OPUŚCIŁA ZOO

Na czas remontu większość zwierząt została przetrans-

■ Zwierzęta przebywają w warunkach, które odpowiadają europejskim standardom

■ Przed dwoma laty w Ogrodzie Zoologicznym w Kownie przeprowadzono gruntowny remont, koszty którego wyniosły 24 mln euro

portowana do innych ogrodów zoologicznych, część opuściła kowieńskie zoo na zawsze. Antylopy gnu zamieszkały w ogrodzie zoologicznym w Polsce, śnieżne leopardy pojechały na Węgry. Zwierzęta zostały przetransportowane samochodami wyposażonymi w specjalne klatki. Najdłuższa w czasie i najbardziej uciążliwa podróż czekała samicę hipopotama karłowatego. Zwierzę zostało przetransportowane samolotem do Republiki Południowej Afryki. Najpierw samochodem dojechało do Warszawy, a stamtąd poleciało na inny kontynent. Ponieważ długie podróże nie najlepiej wpływają na stan fizyczny i psychiczny

zwierząt, uznano, że nie ma potrzeby po rekonstrukcji sprowadzać je z powrotem.

Po remoncie ogród zoologiczny często pozyskuje nowych osobników, w tym z gatunków chronionych. Dziś wszystkie zwierzęta przebywają w warunkach zbliżonych do ich naturalnego środowiska, mają zapewnioną odpowiednią przestrzeń, pożywienie oraz opiekę weterynaryjną.

Ogród Zoologiczny w Kownie (Radvilėnų pl. 21) czynny jest codziennie. W poniedziałek w godz. 11.00-18.00, w dniach wtorek — niedziela w godz. 10.00-18.00 ■

Fot. Rokas Tenys, ELTA

Mieszkańcy krajów bałtyckich tego lata stawiają na lokalne podróże

Coraz więcej mieszkańców Litwy, Łotwy i Estonii planuje tegoroczny wypoczynek w granicach swojego kraju lub u sąsiadów. Zainteresowanie turystyką zagraniczną pozostaje, jednak dominuje potrzeba lokalnego wypoczynku. Trend ten potwierdzają dane EconomyBookings.com.

WIĘCEJ PODRÓŻY LOKALNYCH

Z badania przeprowadzonego w czerwcu 2025 r. przez firmę Norstat na zlecenie EconomyBookings.com wynika, że większość mieszkańców krajów bałtyckich wybiera w tym roku wakacje w kraju lub regionie. 26 proc. respondentów z Łotwy planuje podróż po własnym kraju, podobnie jak 33 proc. Estończyków i aż 40 proc. Litwinów.

„Mimo że mieszkańcy krajów bałtyckich częściej korzystają z własnych samochodów lub transportu publicznego podczas podróży krajowych, popularny jest również wynajem długoterminowy. W takich przypadkach wynajem długoterminowy jest bardziej ekonomiczny niż wynajem krótkoterminowy, który jest wygodniejszy w przypadku krótkich podróży” — powiedział Alens Baibekovs, prezes zarządu Booking Group Corporation.

WŁOCHY, HISPANIA I GRECJA WCIĄŻ NA PODIUM

Mimo rosnącej popularności turystyki krajowej, obywatele Litwy, Łotwy i Estonii nie rezygnują całkowicie z wyjazdów zagranicznych. Do najczęściej wybieranych kierunków należą Włochy, Hiszpania, Francja i Chorwacja. Wśród najchętniej odwiedzanych miast wymienia się Mediolan, Rzym, Barcelonę oraz Alicante. Nowością tego sezonu jest Grecja, która uplasowała się na trzecim miejscu z takimi lokalizacjami jak Heraklion czy Korfu.

„Włochy i Hiszpania — zwłaszcza Mediolan, Rzym, Barcelona i Alicante — od wielu lat są jednymi z najpopularniejszych miejsc

wypoczynku mieszkańców krajów bałtyckich. W tym roku trzecie miejsce zajmuje Grecja z takimi miejscami jak Heraklion i Korfu. Aby lepiej poznać miejsca podróży, podróżni często wybierają wynajem samochodów. Dlatego regularnie zbieramy dane dotyczące zwyczajów związanych z wynajmem samochodów na całym świecie, aby móc wyciągać wnioski na temat trendów turystycznych i odpowiednio dostosowywać naszą ofertę usług” — dodał A. Baibekovs.

KOMPAKTOWE AUTA I TYGODNIOWY WYNAJEM

Badania wskazują, że mieszkańcy krajów bałtyckich najchętniej wynajmują samochody klasy ekonomicznej i kompaktowej. Średni okres wynajmu wynosi od siedmiu do ośmiu dni. W popularnych kierunkach zagranicznych, takich jak Mediolan, Rzym czy Barcelona, średnia ta spada

do 5-7 dni, natomiast na wyspach takich jak Korfu czy w miejscowościach wypoczynkowych jak Alicante i Heraklion wydłuża się do 8-14 dni.

CO TRZECI BADANY NIGDZIE NIE PLANUJE JECHAĆ

Nie wszyscy mieszkańcy regionu planują podróż. 30 proc. Łotyszy, 24 proc. Litwinów i 33 proc. Estończyków deklaruje, że tego lata pozostanie w domu. Zdaniem analityków EconomyBookings.com może to świadczyć o sezonowym podejściu do wypoczynku, w którym wyjazdy do cieplejszych miejsc są planowane raczej poza szczytem lata.

Badanie zostało przeprowadzone w czerwcu 2025 r. na reprezentatywnej grupie 1 005 respondentów w Łotwie, 1 000 na Litwie oraz 1 000 w Estonii, w wieku od 18 do 74 lat.

Opr. J.B. na podst. inf. „Berta&Agency“

40 proc. mieszkańców naszego kraju planuje tego lata podróżować po Litwie Fot. Jolanta Balkiewicz

Seniorzy z Wilna niosą bajki najmłodszym: międzypokoleniowa inicjatywa w przedszkolach

Wileńscy seniorzy rozpoczęli nową działalność wolontariacką — co tydzień odwiedzają przedszkola, by opowiadać dzieciom bajki. Spotkania te przynoszą korzyści obu pokoleniom.

BAJKI JAKO FORMA BLISKOŚCI

Seniorzy mieszkający w Domu Opieki Społecznej w Fabianiskach, a także podopieczni działającego przy placówce ośrodka dziennego, rozpoczęli regularne wizyty w przedszkolach na terenie Wilna. Przynajmniej raz w tygodniu czytają najmłodszym znane i lubiane bajki, budując w ten sposób nić porozumienia między pokoleniami i przełamując społeczną izolację osób starszych.

„Czytając bajki, seniorzy czują się potrzebni — chętnie angażują się w działalność twórczą, odświeżają nieco zapomniane umiejętności komunikacyjne i doświadczają szczerzej uwagi dzieci. Pomaga to wzmocnić samoocенę seniorów i wprowadza rutynę do codziennego życia. Ponadto czytanie bajek staje się bardzo sensowną formą wolontariatu, pomagającą ćwiczyć pamięć i zachęcającą do komunikacji między dziećmi a seniorami. Kiedy dzieci słuchają bajek, seniorzy słyszą ich śmiech, a taka wymiana jest żywa, szczerza i bardzo potrzebna” — powiedziała Anżelika Žolnerukaitė, dyrektorka Domu Opieki Społecznej w Fabianiskach.

OD „CZERWONEGO KAPTURKA” DO KAKĖ MAKĖ

Od początku roku do inicjatywy przyłączyło się już 16 seniorów, którzy odwiedzili łącznie 14 wileńskich przedszkoli. Wśród czytanych bajek znajdują się klasyczne opowieści takie jak „Czerwony Kapturek”, historie o Lisku Chytrusku czy magicznej fasolce, ale również współczesne postacie, na czele z popularną wśród litewskich dzieci Kakė Makė.

Jak zaznacza Laima Bartaškienė, dyrektorka przedszkola „Gintarėlis”, spotkania te mają wartość wykraczającą poza samo czytanie.

Spotkania pełne ciepła — seniorzy z domu opieki w Fabianiskach opowiadają bajki dzieciom, budując wyjątkową wspólnotę **Fot. vilnius.lt**

„To znacznie więcej niż tylko bajki dla dzieci — to bliskość, uwaga i wspólnota między dziećmi a seniorami. Spotkania z seniorami są naprawdę wyjątkowe. Opowiadane przez nich bajki są bardzo wciągające, a ciepłe relacje pozostawiają wiele radosnych emocji zarówno najmłodszym, jak i całej społeczności” — powiedziała Bartaškienė.

SENIORZY CZUJĄ SIĘ POTRZEBNI

Seniorka Zita, która aktywnie uczestniczy w czytaniu bajek, podkreśla emocjonalny wymiar tych spotkań. „Przynosimy historie, a wracamy z sercami pełnymi miłości. Kiedy dzieci cię obejmują i zasypują pytaniami, czujesz się żywy i potrzebny” — powiedziała seniorka.

Dla wielu seniorów udział w inicjatywie staje się ważnym elementem tygodniowego rytmu i źródłem osobistej satysfakcji.

„To dla nas bardzo ważna działalność — nie można po prostu przyjść i czytać. Do każdej bajki trzeba się przygotować, przemyśleć, jak zaangażować dzieci, więc jest to również twórczość. Po każdym takim spotkaniu jeszcze długo chodzę z uśmiechem na twarzy” — powiedziała seniorka Jadwiga, mieszkanka domu opieki w Fabianiskach.

WSPÓLNA INICJATYWA POKOLEŃ

W organizacji wizyt seniorów pomagają wolontariusze z Młodzieżowej Służby Wolontariackiej, dzięki czemu inicjatywa nabiera wymiaru międzypokoleniowego również w warstwie organizacyjnej. Młodzi wspierają osoby starsze w dotarciu do przedszkoli, a także w przygotowaniach do czytania.

Wartość społeczna działań prowadzonych w Wilnie została już zauważona poza lokalną społecznością. Inicjatywa zostanie zgłoszona do Europejskiej Nagrody za Służbę Społeczną 2025 (European Social Services Awards 2025).

PRZESTRZEŃ NA ROZWÓJ

Działalność seniorów z Wilna to przykład praktycznego i wartościowego wolontariatu, który łączy pokolenia i przełamuje bariery wynikające z wieku czy stanu zdrowia. Dzięki bajkom dzieci uczą się wrażliwości i szacunku, a seniorzy odzyskują poczucie celu i wspólnoty. Skala zaangażowania i pozytywny odbiór inicjatywy pozwalają przypuszczać, że projekt będzie kontynuowany i rozwijany w kolejnych miesiącach. ■

Opr. J.B. na podst. Inf. vilnius.lt

„Rudomianka” podbiła serca mieszkańców Kolna podczas hucznego świętowania 600-lecia miasta

W dniach 13-14 czerwca Zespół Pieśni i Tańca „Rudomianka” gościł w mieście Kolno (Polska). Zespół udał się to tego położonego w województwie podlaskim miasta na zaproszenie burmistrza Andrzeja Dudy.

„Rudomianka” wzięła udział w niezwykle ważnym i wyjątkowo pięknym wydarzeniu. Kolno świętowało niecodzienny jubileusz — 600-lecie nadania praw miejskich.

BARWNY KOROWÓD I OCZAROWANA PUBLICZNOŚĆ

Zespół wraz z innymi artystami i mieszkańcami Kolna wziął udział w barwnym korowodzie ulicami miasta, ciesząc oko swymi kolorowymi strojami oraz darząc wszystkich szczerym uśmiechem.

W parku miejskim Kolna odbył się wspaniały koncert. Miał w nim zaszczyt wystąpić nasz zespół z Rudomina. Wykonane przez kapelę „Rudomianki” piękne melodie, zaśpiewane przez chór piosenki wzruszyły serca publiczności. Nikt także nie pozostał obojętny wobec tancerzy „Rudomianki”, którzy ubrani w barwne stroje zatańczyli wiązankę tańców ze swego niezwykle bogatego dorobku artystycznego. Niejeden świąteczny gość powstrzymywał

■ Zespółacy przed koncertem w parku miejskim

się przed dołączeniem w tańcu do tancerzy z Litwy. Swym występem „Rudomianka” oczarowała publiczność, która nie szczędziła zespołowi oklasków.

SPOTKANIE Z BURMISTRZEM, PALMA WILEŃSKA I PRYZMAKI

„Rudomianka” miała również okazję spotkać się z burmistrzem Kolna Andrzejem Dudą. Członkowie zespołu pogratulowali mu tak pięknego jubileuszu i wręczyli cudowną

palme wileńską, tort Szakotis i kozyk z wieloma innymi przysmakami litewskimi.

„Rudomianka” oraz jej kierownik artystyczny Wioleta Cereszka pragnie serdecznie podziękować organizatorom, a w szczególności burmistrzowi miasta Kolno Andrzejowi Dudzie, za zaproszenie na jubileusz miasta i za możliwość wzięcia udziału w obchodach tak znaczącej daty w historii tego miasta. ■

Inf. i fot.: Centrum Kultury w Rudominie

■ Kolno świętowało niecodzienny jubileusz — 600-lecie nadania praw miejskich

Festyn Rodziny i Dziecka w Szumsku

„Wspomnienia, które tworzymy z naszą rodziną, są wszystkim” — powiedziała kiedyś Candace Cameron Bure, amerykańska aktorka telewizyjna i filmowa. Do tworzenia wspólnych wspomnień i radosnego spędzenia czasu zaprosiło wszystkich Centrum Kultury w Szumsku — filia Centrum Kultury w Rudominie. 8 czerwca, w niedzielę, odbył się tu Festyn Rodziny i Dziecka, pełen ciepła, wzruszeń i dziecięcej radości.

PROGRAM ARTYSTYCZNY

Święto rozpoczęło się pięknym polonezem w wykonaniu dziecięcego zespołu „Bursztyнки” ze Szkoły Podstawowej im. Czesława Miłosza w Pakienie. Podczas koncertu publiczność mogła podziwiać występy dzieci prezentujących swoje talenty artystyczne — zaśpiewano wiele pięknych piosenek, zaprezentowano liczne tańce.

Tego dnia wystąpili najmłodszy uczestnicy studia teatralnego „Poznaj siebie” z Centrum Kultury w Szumsku, dziecięcy zespół „Bim Bam” z Centrum Kultury w Kowalczukach, uczniowie Gimnazjum „Aušros” w Kowalczukach — Dominykas Lukaševičius i Dominykas Lukošius, a także zespół taneczny „Smile”.

Wystąpiła również zdobywczyni pierwszego miejsca w krajowym konkursie „Wileńska Nuta” organizowanym przez Fundację „Na Obcej Ziemi” oraz laureatka festiwalu „Muszelki Wigier” w Polsce — Urszula Wołkowicka, która zaśpiewała utwór do słów hymnu Juliusza Słowackiego „Smutno mi, Boże”.

Uczniowie klas 3 i 4 Szkoły Podstawowej w Szumsku wykonali piękne piosenki i tańce. Z własnym programem wystąpiło dziecięce studio muzyczne „Guzik” z Centrum Kultury w Kowalczukach. Gabia Tawkin, Karina Tawkin oraz Jekaterina Rakowska — uczennice szkoły w Szumsku — zaśpiewały piosenkę „Walc o życiu”. Zespół młodzieżowy „Function” z Gimnazjum im. Stanisława Moniuszki w Kowalczukach zaprezentował wzruszający występ.

Swoje umiejętności taneczne pokazały również Julia, Wiktoria, Miła-

na, Beata, Eliza, Gabriela i Karolina. Zespół „Szum Studio” zaprezentował kilka utworów, a koncert zakończył się wspólnym tańcem artystów i publiczności.

Program artystyczny, przygotowany przez uczniów pod kierunkiem nauczycieli i instruktorów, spotkał się z gromkimi brawami i uznaniem zgromadzonej publiczności.

MNOŚTWO ATRAKCJI

Na uczestników festynu czekało wiele atrakcji. Organizatorzy przygotowali specjalne strefy zabaw, w których dzieciom dostarczały rozrywki wesołe animatorki — Superwoman i wróżka. Najmłodszy z rodzicami mogli uczestniczyć w licznych zawodach sportowych. Duże wrażenie zrobiły uroczyste alpaki — dzieci mogły je pogłaskać, dowiedzieć się więcej o ich hodowli oraz zrobić sobie pamiątkowe zdjęcie. W tym czasie dorośli i dzieci zadziwiał bajeczny pokaz magika.

Maluchy chętnie korzystały z dmuchanej trampoliny. Można było kupić watę cukrową, popcorn, słodycze oraz zabawki. Dorośli natomiast mogli poczęstować się kawą.

Atmosfera podczas festynu była znakomita — pełna radości, uśmiechów i wspólnego świętowania.

Na festyn rodzinny do Szumska przybyli dostojni goście: radni Samorządu Rejonu Wileńskiego — Stanisław Zajankowski i Henryk Subocz, asystentka radnego Henryka Subocza — Żana Andrejewa, starosta gminy Bujwidze, pełniący czasowo obowiązki starosty gminy Kowalczuki — Dariusz Mikulewicz, dyrektor Szkoły Podstawowej w Szumsku — Inesa Korwiel, dyrektor Centrum Kryzysowego Rodzin i Dziecka Rejonu Wileńskiego w Kowalczukach — Leokadia Pawtel oraz przedstawiciele pobliskich centrów kultury.

Organizatorzy pragną serdecznie podziękować wszystkim, którzy przyczynili się do organizacji festynu.

Za wsparcie finansowe, dzięki któremu możliwe było zrealizowanie wydarzenia, dziękujemy pani Wiolecce Cereszce — dyrektorce Centrum Kultury w Rudominie. Dziękujemy również pracownikom gminy w Kowalczukach na czele ze starostą gminy Bujwidze, Dariuszem Mikulewiczem, czasowo pełniącym obowiązki starosty w Kowalczukach — za współpracę oraz słodki poczęstunek.

Organizatorem święta było Centrum Kultury w Szumsku — filia Centrum Kultury w Rudominie. ■

Inf. i fot.: Centrum Kultury w Rudominie

Organizatorzy przygotowali specjalne strefy zabaw, w których dzieciom dostarczały rozrywki wesołe animatorki

Dyneburg – 750 lat historii

W czerwcu br. udało mi się, po długiej przerwie liczącej ćwierć wieku, ponownie odwiedzić Łotwę i Dyneburg. Niedawno uroczyste obchodzono 750. rocznicę jego historii.

Leszek Wątróbski

Dyneburg (łot. Daugavpils) to drugie co do wielkości miasto Łotwy, położone około 230 km na południowy wschód od Rygi, nad rzeką Dźwiną. Miasto jest powszechnie uznawane za stolicę Łatgalii. Odgrywało ono przez wieki istotną rolę w historii Europy Wschodniej, będąc miejscem spotkań różnych kultur, religii i narodowości. Szczególne miejsce w dziejach Dyneburga zajmuje Polska, której wpływy są tam widoczne zarówno w przeszłości, jak i we współczesności miasta.

PRAWA MIEJSKIE W 1582 R. NADAŁ STEFAN BATORY

Historia Dyneburga sięga roku 1275, kiedy to mistrz Zakonu Kawalerów Mieczowych, Ernst von Ratzeburg, założył zamek Dyneburg, położony w rejonie dzisiejszego parku przyrodniczego „Daugavas loki”. Wokół zamku szybko rozwinęła się osada, która dała początek miastu. W 1577 r. zamek został zniszczony przez

wojska Iwana Groźnego, co skłoniło władzę do budowy nowej fortyfikacji w innym miejscu – tam, gdzie obecnie znajduje się Daugavpils.

W roku 1582 król Polski Stefan Batory nadał Dyneburgowi prawa miejskie na prawie magdeburskim. Decyzją tą przyczyniła się do rozwoju administracyjnego i gospodarczego miasta. Po sekularyzacji Zakonu Kawalerów Mieczowych w 1561 r., Dyneburg znalazł się w granicach Rzeczypospolitej Obojga Narodów jako stolica Inflant Polskich. Miasto stało się ważnym ośrodkiem administracyjnym i religijnym regionu. W Dyneburgu odbywały się sejmiki szlachty, a także funkcjonowała siedziba biskupa inflanckiego. Polska obecność w mieście była silna aż do I rozbioru Rzeczypospolitej w 1772 r., kiedy to Dyneburg został włączony do Imperium Rosyjskiego.

POLACY W DYNEBURGU

Polska społeczność w Dyneburgu ma długą i bogatą historię.

Obecnie Polacy stanowią około 15 proc. mieszkańców miasta, co czyni ich największą mniejszością narodową w Daugavpils. Pomimo licznych wyzwań historycznych, takich jak okresy rusyfikacji czy sowieckiej dominacji, Polacy zachowali tam swoją tożsamość, język i kulturę.

W uznaniu zasług króla Stefana Batorego dla rozwoju Dyneburga, w pobliżu Twierdzy Dyneburskiej wzniesiono pomnik upamiętniający monarchę. Pomnik przedstawia symboliczną tarczę zegara z zaznaczonymi ważnymi momentami z historii miasta oraz wizerunkiem i podpisem króla. Jest to wyraz wdzięczności mieszkańców za nadanie miastu praw miejskich i przyczynienie się do jego rozwoju.

Współpraca polsko-łotewska jest kontynuowana również w sferze kulturalnej. W 2010 r. prezydent Bronisław Komorowski podczas wizyty w Dyneburgu nazwał miasto „stolicą Polaków na Łotwie”.

23.>>

■ Dyneburg, „stolica Polaków na Łotwie”, centrum miasta

22.>>

Corocznie organizowane są także obchody Dnia Polonii i Polaków za Granicą, podczas których odbywa się pochód społeczności polskiej ulicą Warszawską.

ZABYTKI I DZIEDZICTWO

Dyneburg, choć wielokrotnie niszczone i odbudowywany, zachował wiele zabytków świadczących o jego bogatej historii. Wśród nich znajduje się Twierdza Dyneburga – unikalny zespół budowli fortyfikacyjnych z XIX w., będący jedyną twierdzą typu bastionu w Europie Wschodniej zachowaną w niemal niezmienionym stanie. W mieście znajdują się także świątynie różnych wyznań, w tym neogotycki kościół Niepokalanego Poczęcia NMP z 1902 r., cerkiew św. Borysa i Gleba z 1905 r. oraz molenna staroobrzędowców. Zachowała się również XIX-wieczna synagoga, odrestaurowana w 2003 r. z okazji setnej rocznicy urodzin Marka Rothko – słynnego amerykańskiego malarza pochodzącego z Dyneburga. A tegoroczne obchody 750-lecia Dyneburga były doskonałą okazją do przypomnienia i uczczenia tego wspólnego dziedzictwa.

Dyneburg był także miejscem ważnych wydarzeń w historii Polski i Łotwy. W roku 1920, podczas wojny polsko-bolszewickiej, miasto zostało wyzwolone przez wspólne siły polsko-łotewskie pod dowództwem generała Edwarda Rydza-Śmigłego. Na pamiątkę tych wydarzeń, na Słobódce wzniesiono pomnik w formie 13-metrowego krzyża, upamiętniający 237 polskich żołnierzy poległych w walkach.

Współcześnie w Dyneburgu działa wiele instytucji pielęgnujących polskie dziedzictwo. Jednym z nich jest Centrum Kultury Polskiej, założone w roku 1997; organizuje ono liczne wydarzenia kulturalne, edukacyjne i artystyczne, w tym koncerty, wystawy, warsztaty oraz kursy języka polskiego. Przy Centrum funkcjonują także zespoły artystyczne, takie jak chór „Promień” czy zespół taneczny

■ Kościół pw. św. Piotra w okowach

„Kukuleczka”. Ważnym ośrodkiem edukacyjnym jest Państwowe Gimnazjum Polskie im. Józefa Piłsudskiego, w którym uczy się ponad 500 uczniów. Szkoła ta odgrywa kluczową rolę w przekazy-

waniu młodemu pokoleniu polskiej kultury i języka. W Dyneburgu ma też swoją siedzibę Zarząd Główny Związku Polaków na Łotwie i dyneburski jego oddział „Promień”. ■

Fot. autor

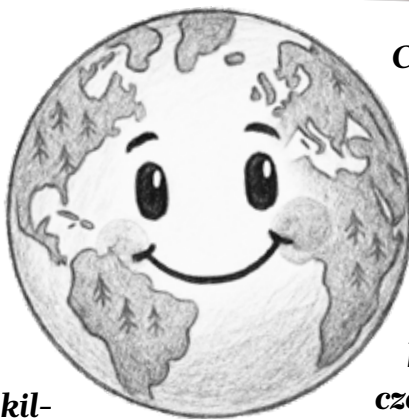

W uznaniu zasług króla Stefana Batorego dla rozwoju Dyneburga, w pobliżu Twierdzy Dyneburskiej, wzniesiono jego pomnik, który przedstawia symboliczną tarczę zegara z zaznaczonymi ważnymi momentami z historii miasta

Dbajmy o świat!

Od czystości świata zależy, czym oddychamy, co jemy i co pijemy. I każdy ma na to wpływ!

Czy wiecie o tym, że...

• papier rozkłada się w ziemi kilka lub kilkanaście miesięcy, foliowa reklamówka aż 300 lat, a plastikowa butelka — 400 lat!

Dlatego starajcie się jak najmniej zużywać produktów w plastiku. I segregujcie śmieci, by mogły być ponownie wykorzystane.

Czy wiecie o tym, że...

• naukowcy obliczyli, że na skutek niszczenia środowiska tygodniowo wymiera około 210 gatunków roślin i zwierząt;

• niektóre odpady, np. papier, plastik, metal, szkło, mogą być wykorzystane powtórnie — po oczyszczeniu i specjalnym przetworzeniu produkuje się z nich nowe produkty i to

• niektóre związki ze spalin aut i fabryk miesza się z parą wodną w powietrzu i spadają na ziemię jako kwaśny deszcz. Szkodzą wówczas roślinom i powodują niszczenie budynków.

Co można zrobić dla środowiska?

- Segregujmy śmieci. Będą mogły być wtedy poddane recyklingowi, czyli ponownemu przetworzeniu na inne rzeczy.
- Wyłączajmy światło, gdy wychodzimy z pomieszczenia. W ten sposób zmniejszymy zużycie energii, czyli wytwarzanie spalin i ścieków przez elektrownię.
- Zakręcajmy wodę podczas szczotkowania zębów czy namydiania się pod prysznicem. To — wbrew pozorom — ogromna oszczędność wody.
- Nie zabierajmy foliowych reklamówek ze sklepu. Skorzystamy z nich jedynie przez kilkanaście minut, a będą zanieczyszczały ziemię przez setki

ALE DOWCIP!

— Twój żółty pies wygląda naprawdę groźnie! — mówi Ania, drżąc ze strachu. — Skąd go wziąłeś?
— Przybłąkał się, jak byłem na wakacjach w Afryce — odpowiada dumnie kol

lat (bo tak długo roz-

kłada się plastik!). Lepiej wziąć ze sobą modną torbę wielorazowego użytku albo zwykły plecak.

• Dbajmy o rośliny. To one produkują tlen, którym oddychamy. I to one pochłaniają dwutlenek węgla, którego pełno w zanieczyszczonym powietrzu.

Łatwe odpowiedzi na trudne pytania

DLACZEGO WSKAZÓWKI ZEGARA OBRACAJĄ SIĘ W PRAWO?

Dlatego, że na półkuli północnej w tę stronę przesuwa się cień na zegarach słonecznych. Pierwszy zegar słoneczny, wynaleziony około 3,5 tysiąca lat przed naszą erą, był to po prostu patyk wbity w ziemię. Egipcjanie zamieszkujący półkulę północną zauważyli, że w środku dnia słońce było na południu, czyli cień patyka padał na północ. Przemieszczanie się słońca ku zachodowi powodowało przesuwanie się cienia na wschód, a więc na prawo, czyli w kierunku, który obecnie nazywamy zgodnym z ruchem wskazówek zegara.

Gdyby zegary słoneczne wynaleziono na półkuli południowej, gdzie słońce zawsze znajduje się po północnej stronie nieba, dziś wskazówki zegarów poruszałyby się w przeciwną stronę. W środku dnia cień patyka jest tam skierowany na południe, a następnie przesuwa się na wschód. Zegar słoneczny z Londynu oczywiście „działa” także w Australii, ale odczytanie właściwej godziny wymaga nieco fatygi.

Dlaczego lodówka chłodzi?

Lodówka chłodzi dzięki temu, co ma w środku. Specjalny płyn chłodzący pobiera ciepło z wnętrza lodówki (jedzenie, które zamykamy w lodówce jest przecież cieplejsze niż temperatura w niej). Tak obniża się temperatura w lodówce. Później ten płyn przechodzi przez powyginaną rurkę. Ta rurka znajduje się tam, gdzie jest w lodówce najzimniej — najczęściej w zamrażalniku. Co sprawia, że płyn chłodzący krąży po lodówce? To silnik elektryczny, który powoduje, że nasz płyn ciągle krąży w lodówce. A co dzieje się z płynem, który wyparuje? Skrapla się i wpada do specjalnego pojemnika (to ciepłe miejsce z tyłu lodówki). W ten

sposób znów mamy płyn, który paruje. I tak w kółko!

Lodówka nie pracuje na okrągło. Wyobrażacie sobie, ile prądu by zużyła?! A możliwe jest to dzięki specjalnemu urządzeniu — termostatowi. Kiedy temperatura podnosi się, to urządzenie powoduje, że płyn zaczyna krążyć, a więc lodówka działa. Kiedy temperatura spada — powoduje, że płyn się nie przemieszcza.

Kiedy drzwiczki lodówki są często otwierane albo nieszczelne lub też długo nie zamykamy — może się popsuć. Dlaczego? Ciepło z powietrza przedostaje się do wnętrza lodówki. Lodówka musi wtedy pracować ciągle, by oziębic swoje wnętrze, a to jakby ktoś pracował bez odpoczynku.

Ekologiczny rebus!

Idealny na upalne dni śmietanowiec

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Galaretki mogą być o różnym smaku, lepiej jednak, aby miały różne kolory. Użyłam galaretki truskawkowej, brzoskwiniowej i z borówek, która okazała się przezroczysta i kolor po pokrojeniu nie był intensywny. Można też śmietanę połączyć z gęstym jogurtem, wtedy będzie to wersja mniej kaloryczna.

Składniki:

- 3 galaretki różnokolorowe
- 3 szklanki wrzącej wody (po 200ml)
- 400 ml śmietany 30 proc. lub 36 proc. (dobrze schłodzonej)
- 3 łyżeczki żelatyny (lub 1,5 łyżki)
- 100 ml wody
- 1 szklanka mleka
- 1 łyżka cukru pudru
- tortownica o średnicy 20 cm

Wykonanie:

Każdą galaretkę wsypać do osobnego naczynia, zalać wrzącą wodą i dokładnie wymieszać, a następnie zostawić, aby zastygła. Przygotować tortownicę, najlepiej wyłożyć ją papierem do pieczenia (gdyż śmietana

Śmietanowiec to deser idealny na upalne dni. Bez pieczenia, pyszny, lekki i zimny, a przy tym można go zmieniać według upodobania: dodając ulubione owoce takie jak truskawki, borówki czy brzoskwinie.

Fot. autorka

chłonie zapachy, więc lepiej, aby ciasto nie miało z nią kontaktu). Galaretki pokroić na większą kostkę i włożyć do tortownicy. Żelatynę zalać zimną wodą i odstawić, aby napęczniała, wtedy szybciej się rozpuści. Mleko zagotować i rozpuścić w nim namoczoną żelatynę. Śmietanę dobrze schłodzoną ubić mikserem na sztywno, a pod koniec ubijania dodać cukier puder, można

dodać też trochę wanilii. Do przestudzonego mleka z żelatyną dodać trochę śmietany, wymieszać i dopiero wlać wszystko do ubitej śmietany, delikatnie połączyć i wlać do galaretek, delikatnie wymieszać, aby śmietana wszędzie dotarła. Śmietanowca wstawić do lodówki na co najmniej 4-5 godzin, aby dobrze zastygł, wyjąć z formy i kroić na porcje.

Delikatne kopytka-kluski ziemniaczane

Kopytka domowe to pyszne ziemniaczane kluski, które od zawsze królują w polskiej kuchni, nie można ich nie lubić. Delikatne, mięciutkie kluski są smaczne i sycące, dlatego mogą stanowić zarówno samodzielne danie lub być dodatkiem do sosów mięsnych, grzybowych. Można też podać je na słodko posypane cukrem i polane roztopionym masłem z bułką tartą. Kluski te są też świetnym sposobem na wykorzystanie nie zjedzonych ziemniaków z poprzedniego dnia.

Składniki:

- 1 kg ugotowanych ziemniaków (najlepiej dzień wcześniej) • 1 jajko • 1 łyżeczka mąki ziemniaczanej • 200-250 g mąki pszennej (1,5-2 szklanki) + do podsypywania • sól

Wykonanie:

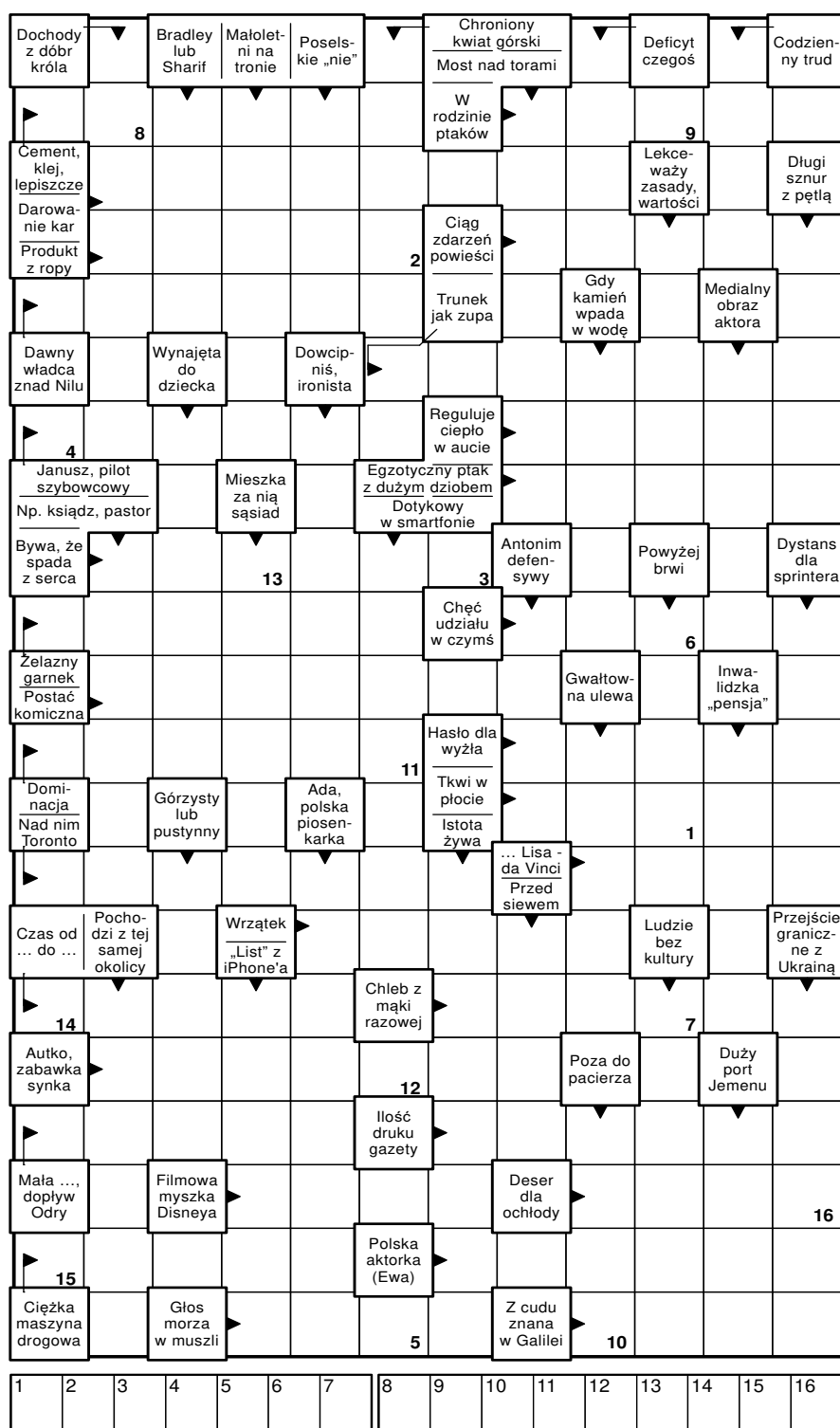
Obrać ziemniaki, umyć i ugotować w osolonej wodzie. Następnie odcedzić i dokładnie wystudzić. Najlepiej zostawić je na kilka godzin lub całą noc w lodówce. Można też wykorzystać ziemniaki z poprzedniego dnia. Zimne ziemniaki przetrzeć lub zmielić,

Fot. Freepik.com

dodać jajko i zagnieść dosypując po trochu mąkę. Nie wyrabiać długo, tylko wszystko połączyć, mąki może trochę zostać lub nie, zależy to od wielkości jajka. Ciasto podzielić na kilka części i z każdej uformować cienki walek, który następnie lekko spłaszczyć i pokroić ukośnie na kopytka. W większym garnku zagotować wodę, osolić ją lekko i wrzucać na wrzątek kopytka, tak aby woda cały czas była wrząca. Lekko zamieszać. Gdy kopytka wypłyną do wierzchu, zmniejszyć grzanie i wolno gotować 3 minuty. Kopytka odcedzić na sitku i od razu podawać polane np. zrumienioną na tłuszczu cebulą, skwarkami lub jako dodatek do drugiego dania.

Krzyżówka

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 26-27 CZERWCA

Poziomo: KAWOSZ - AWANS - ROZMIAR - MAANAM - KSYWA - FLAKONIK - AJER
- ZAPACH - FLARA - ODŁAM - WIELOKĄT - TRASA - OTAWA - ARMANI - ZLEPKI
- NASYP - STYCZNA - AKANT - SZMER - LOMBARD - ULKA - CARRERAS - EMKA
- TOST - KOALA - SPAMER - OTOK - WATA - JARKA - ATAMAN

Pionowo: PARAFIA - ITALIA - OCHOTA - WOAL - PIERRE - KAMA - OZNAKA - LAMPKA - BRELOK - SMAK - CIOSAK - ARMATA - ZIMOCH - KANISTEREK - DRASKA - MARKI - FOTO - NYSA - SKALD - TRACZ - USTAWA - KARY - JAŁTA - SZMAL - OMAM - WIERA - WAYNE - KASETA - MSZA - RAMKA - PARKA - TRAN

Hasło: Historia powszechna

Uśmiechnij się!

Klient zwracał głowę kelnerowi. Najpierw prosił, by podkreślił klimatyzację, bo jest za gorąco, potem, żeby przykręcić, bo jest za zimno i tak w kółko przez godzinę. Kelner był cierpliwy i przychodził. W końcu inny klient zapytał kelnera, dlaczego nie pozbędzie się natręta.

– Och, naprawdę to mi nie robi różnicy
– uśmiechnął się kelner. – Nie mamy
nawet klimatyzacji.

Zdenerwowany nauczyciel historii
mówi do dyrektora szkoły:

– Nie wytrzymam z tymi osłami z VI
a! Pytam ich, kto wziął Bastylię, a oni
krzyczą, że to żaden z nich!

– Niech się pan nie denerwuje – uspokaja dyrektor. – Może to rzeczywiście ktoś z innej klasy?

Sędzia do oskarżonego:

– Jak panu nie wstyd!? Ukradł pan rower, który stał oparty o mur cmentarza!

– To właśnie mnie zmyliło, wysoki sędzie. Myślałem, że właścicielowi nie będzie już potrzebny!

Dwóch rozbitków dryfuje w szalupie po pełnym morzu:

– O Boże, czy ktoś nas tu znajdzie? –
martwi się jeden.

– Dopóki ja jestem na łodzi, można na to liczyć. Szuka mnie policja w siedmiu krajach!

Tata pyta Kazia:

– Jak ci idzie w szkole?
– Dobrze. Nawet jeden nauczyciel ci zazdrości!

– Zazdrości? A czego?

– Już kilka razy złapał się za głowę i powiedział: „Gdybym ja był twoim ojcem...”.

Ławnicy zjawiają się na rozprawie, lekko spóźnieni. Sędzia próbuje spytać:

– Panowie biegli...

– Nie! Przyjechaliśmy autobusem –
przerywa jeden z ławników.

W małym miasteczku turysta
pyta tubylca:

– Przepraszam, gdzie tu jest dworzec
kolejowy?

– Przecież to wie każdy dureń!

– Dlatego właśnie pana pytam...

Wzrosła liczba chorób pasożytniczych

Honorata Adamowicz

W ostatnich latach na Litwie odnotowano wzrost liczby przypadków chorób wywołanych przez pasożyty. W 2024 r. wskaźnik wzrósł do 16,6 przypadków na 100 tys. mieszkańców. W latach 2015-2019 był o wiele mniejszy i wynosił 6,3-7,4 przypadków, podczas gdy w latach 2020-2022, w okresie pandemii COVID-19 i po pandemii, spadł do 4,3-5,4 przyp. Każdego roku latem wzrasta ryzyko chorób pasożytniczych, głównie z powodu zwiększonej aktywności na świeżym powietrzu i częstszego spożywania surowych lub niedogotowanych pokarmów.

— W ciągu ostatnich lat znacznie wzrosła liczba chorób wywołanych przez pasożyty, co jest bardzo niepokojące. Najczęściej ludzie chorują na enterobiozę, glistnicę, toksokarozę i bąblowicę. Najczęściej zarażają się i chorują dzieci w wieku przedszkolnym i młodszym szkolnym, a także osoby powyżej 65. roku życia — poinformowano „Kurier Wileński” w Narodowym Centrum Zdrowia Publicznego (NVSC).

ZARAŻONE OSOBY KONIECZNIE MUSZĄ BYĆ LECZONE

Enterobioza jest bardzo łatwo przenoszona z człowieka na człowieka przez ręce, zanieczyszczone powierzchnie i pościel. Glistnica, toksokaroza i bąblowica nie są przenoszone bezpośrednio z człowieka na człowieka, ale zarażać się można przez ziemię, wodę, żywność lub sierść zwierząt. Leczenie polega zwykle na podawaniu leków odrobaczających. Wszystkie zarażone osoby muszą być leczone, ponieważ nieleczeni pacjenci rozprzestrzeniają patogeny i zarażają innych.

— Choroba wywoływana jest przez *Ascaris lumbricoides*, inaczej glisty ludzkie. Askarioza charakteryzuje się wieloma objawami, od zaburzeń płucnych po jelitowe, może powodować ogólne złe samopoczucie, wysypki alergiczne

Bardzo ważne jest, aby stale wyjaśniać dzieciom znaczenie mycia rąk i uczyć je, jak robić to prawidłowo Fot. Freepik.com

i gorączkę. Jaja glist są wydalone z kałem, dojrzewają w glebie i mogą pozostawać niebezpieczne nawet przez kilka lat. Do zakażenia dochodzi poprzez spożycie dojrzałych jaj, zwykle poprzez niemyte warzywa, owoce, jagody, brudne ręce lub zanieczyszczoną wodę. Jaja mogą być również przenoszone w jamie ustnej przez kurz, muchy lub karaluchy. Zakażenie jest możliwe przez cały rok, ale większość przypadków odnotowuje się latem i jesienią, kiedy występuje wysokie stężenie jaj w glebie i więcej czasu spędza się na zewnątrz, pracując w ogrodzie. Ryzyko jest szczególnie wysokie, jeśli gleba jest nawożona ludzkimi odchodami — tłumaczą eksperci.

JAK ZAPOBIEC CHOROBYM?

Eksperti z NVSC radzą, jak zapobiec rozprzestrzenianiu się chorób wywołanych przez pasożyty.

Bardzo ważne jest, aby ubikacje uliczne były prawidłowo zainstalowane i regularnie opróżniane. Odchody zgromadzone w dołach nie mogą być wyrzucane do ogrodów i na pola. Specjaliści ostrzegają, żeby nie nawozić ogrodów ani sadów świeżymi, ludzkimi odchodami. Glebę należy nawozić wyłącz-

nie kompostowanym obornikiem lub nawozami chemicznymi. Zaleca się kompostowanie zawartości toalety przez co najmniej dwa lata, zapewniając odpowiednią temperaturę, wilgotność i dostęp powietrza. Podczas kompostowania ludzkich odchodów ważne jest, aby być świadomym zagrożeń i przestrzegać sprawdzonych wytycznych sanitarnych, aby zapewnić zniszczenie patogenów.

Niezbędne jest mycie rąk mydłem i ciepłą wodą po skorzystaniu z toalety, po pracy w ogrodzie lub na działce, a także przed jedzeniem lub przygotowywaniem żywności. Bardzo ważne jest, aby stale wyjaśniać dzieciom znaczenie mycia rąk i uczyć je, jak robić to prawidłowo. Ważne jest, aby do celów spożywczych używać wyłącznie umytych owoców, jagód i warzyw, zwłaszcza jeśli są one uprawiane na glebie nawożonej obornikiem. Warzywa, owoce i jagody należy myć pod bieżącą wodą z kranu. Truskawki, sałata, liście cebuli i warzywa powinny być myte szczególnie dokładnie. W przypadku braku wody z kranu należy używać wody ze studni lub butelkowanej wody pitnej. Nie należy pić wody z otwartych zbiorników wodnych. ■

Kaja Tworoga została zwyciężczynią międzynarodowego turnieju w Pradze

W dniach 20-22 czerwca w Pradze odbył się jeden z najbardziej prestiżowych młodzieżowych turniejów tenisa stołowego w Europie — Grand Prix Pragi 2025.

W tym roku rywalizowało w nim ponad 300 zawodniczek z 15 krajów europejskich, w tym dziewczęta z Mickun, ze Szkoły Sportowej w Niemenczynie, które godnie reprezentowały Litwę w zawodach drużynowych oraz indywidualnych.

W klasyfikacji drużynowej U13 Ewa Chalkovskytė wraz z Kariną Milto osiągnęły doskonały wynik — zajęły drugie miejsce wśród 20 drużyn, przegrywając w meczu finałowym ze Słowacją. Kaja Tworoga, grająca w parze z Simoną Belčiková z Czech, znalazła się w pierwszej ósemce, zajmując 5-8 miejsce.

Dziewczęta dobrze wypadły również w zawodach indywidualnych. W kategorii wiekowej U11 błyszczała Kaja Tworoga, wygrywając wszystkie mecze aż do finału z wynikiem 3:0, a w finale pokonała reprezentantkę Słowacji A. Vaškovą z wynikiem 3:1 i została mistrzynią turnieju! W tej grupie rywalizowało łącznie 26 zawodniczek.

W klasyfikacji indywidualnej U13 dobrze wypadły Ewa Chalkovskytė i Karina Milto. Ewa pokonała zawodniczkę z Czech i Słowacji wynikiem 3:0 w rozgrywkach grupowych, przegrywając jedynie z reprezentantką Niemiec 1:3 i zajęła drugie miejsce

w grupie, tym samym awansując do play-offów w gronie 32 najlepszych. W 1/32 finału, po zaciętej walce, pokonała Niemkę N. Matsuur 3:2, w 1/16 finału wygrała z Czeszką L. Rataiską z takim samym wynikiem, w ćwierćfinale pokonała inną Niemkę A. Komarovą 3:0, ale w półfinale przegrała 0:3 z reprezentantką Niemiec Š. Hannah. W klasyfikacji końcowej Ewa zajęła zaszczytne trzecie miejsce.

Karina Milto była o krok od podium. Pewnie wygrywała wszystkie swoje mecze aż do ćwierćfinału, gdzie spotkała się z K. Tuve, pierwszą rakieta turnieju z Niemiec. Choć Karina prowadziła 2:1 i 10:6, zabrakło jej szczęścia i przegrała 2:3. W klasyfikacji końcowej Karina zajęła 5-8 miejsce. Jest to również bardzo duże osiągnięcie w kontekście międzynarodowym.

Występ dziewcząt z rejonu wileńskiego w Pradze jest dowodem na to, że młode litewskie tenisistki stołowe mogą z powodzeniem rywalizować z najsilniejszymi europejskimi rówieśniczkami. Ich osiągnięcia nie tylko cieszą, ale także inspirują do dalszego rozwoju i sportowych aspiracji.

Inf. i fot.: Markas Vaitonis,
nauczyciel Szkoły Sportowej
w Niemenczynie

Osiągnięcia dziewcząt z rejonu wileńskiego nie tylko cieszą, ale także inspirują do dalszego rozwoju i sportowych aspiracji

Zasady swobodnego dostępu do jezior i rzek

Zbliżający się sezon letni to czas wypoczynku nad wodą. Krajowa Służba Gruntów przypomina, że choć dostęp do zbiorników wodnych jest zagwarantowany każdemu, obowiązują jasne zasady korzystania z tych terenów.

Zgodnie z przepisami, obywatele mają prawo do swobodnego poruszania się wzdłuż brzegów jezior, stawów i rzek. Właściciele działek przylegających do zbiorników wodnych nie mogą ograniczać dostępu. Wzdłuż brzegu każdego zbiornika wodnego musi zostać zapewniony przejazd lub przejście o szerokości co najmniej 5 m od linii brzegowej. Jeśli taki pas ziemi jest niedostępny — np. z powodu podmokłego terenu lub stromizny — ścieżka musi zostać wyznaczona w innej lokalizacji, tak by zapewnić bezpieczne przejście o szerokości przynajmniej jednego metra. Mieszkańcy mają prawo poruszać się wzdłuż brzegu zbiorników wodnych, ale nie mogą naruszać cudzej własności. Zabronione jest wchodzenie bez zezwolenia na prywatne podwórka i działki, korzystanie z prywatnych pomostów oraz pozostawianie śmieci.

Dostęp do wód musi odbywać się drogami publicznymi lub szlakami objętymi służebnością. Jeśli teren przy brzegu nie jest ogrodzony, ale znajduje się na nim tabliczka informacyjna z informacją o własności prywatnej, przebywać na nim wolno tylko w ciągu dnia — od półtorej godziny przed wschodem do półtorej godziny po zachodzie słońca.

Ustawa o obszarach chronionych nakłada też obowiązek utrzymania czystości na osobach korzystających z terenów brzegowych. Odpady muszą być zbierane i usuwane przez osoby, które z takich miejsc korzystają. Poruszanie się pojazdami silnikowymi lub ich parkowanie dozwolone jest wyłącznie w wyznaczonych miejscach. Za naruszenie zasad porządkowych oraz przepisów ochrony stref przywodnych grożą kary administracyjne.

Opr. J. B. na podst.
inf. Ministerstwa Środowiska

6.45 Studio Wilno
7.00 „Szkola z Kleksem Bystrzakiem”
7.15 S. anim. „Mała Urania”
7.30 Piękno, zgłoś się!
7.50 Moc ziół
8.05 Niejadki i inne przypadki
8.20 Zakochaj się w Polsce
8.45 Klub u redaktorów
9.35 S. „Sześć siostr”
10.30 Gra słów
10.55 Słownik polsko@polski
11.20 Szkola z Kleksem Bystrzakiem
11.30 S. anim. „Mała Urania”
11.50 Rola życia
12.10 S. „War-to kochać”
13.00 Info Wilno
13.05 Tygiel
13.25 Panorama litewska
13.35 Anna Dymna – spotkajmy się
14.00 62. KFPP w Opolu
14.15 „Było sobie miasteczko” film dok.
15.05 Notacje
15.25 Wynalazki na medal
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Szkola z Kleksem Bystrzakiem
17.20 S. anim. „Mała Urania”
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Pałace i rezydencje Lubelszczyzny
18.45 Notacje
19.00 Portrety wileńskie
19.15 Studio Wilno
19.35 Niezwykłe miejsca
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Królowie”
21.55 Rola życia
22.20 Zakochaj

się w Polsce
22.45 Tygiel
23.05 Na sygnale
23.50 Portrety wileńskie
00.10 Studio Wilno
00.30 Pałace i rezydencje Lubelszczyzny
00.45 Strona po stronie

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Tandem”
11.30 S. „Twarzą w twarz”
12.30 „Kto i dlaczego?”
13.00 S. dok. „Poza kontrolą”
13.55 Czego nie mówić
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Przyjazna Litwa
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wiadomości rowerowe
22.00 S. „Narcos”
23.00 „Połączenie Morza Północnego” thriller
23.50 S. dok. „Poza kontrolą”

6.00 Filmy anim.
6.15 S. anim. „Tom i Jerry Show”
6.45 S. „Obiecany”
8.00 „Pani chłopka”
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Księżniczka Kopciuszek
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „Ukryj mnie”

16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 „Pani chłopka”
20.30 Od...do...
21.00 „Zanzibar babci”
21.30 Wiadomości
22.30 „Naśladowca” thriller
00.25 S. „FBI”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzieci tysiąclecia
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Kuchnia Beaty
8.30 „Wiara i życie”
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 „Co jest lepsze, sąsiedzie?”
12.00 Litwin w sercu
13.00 Odblaski
13.30 Spacer
14.00 Dodajmy czadu!
15.05 Kalendarz ogrodnika
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Dobra Czarownica”
17.05 Dzień dobry, Litwo
19.00 Weranda
19.30 „Wiersz do trwałości. Hołd dla Petera Handkego” film dok.
20.30 Panorama
21.00 „Temat dnia”
21.30 „Moja mała żona” film fab.
22.50 Pamiętajmy
23.00 Co dalej?
00.00 S. „Raj dla kobiet”

6.00 S. anim.
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Szczęśliwy dom”
9.00 S. „Walker, rycerz Texasu”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Droga do domu”
14.00 S. „Nie ma przepisu na miłość”
15.00 S. anim.

„Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Szczęśliwy dom”
21.00 Wieczorne wiadomości TV3
21.50 Klubowe Mi-strzostwa Świata FIFA.
00.00 S. „London Kills”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Akumulatory”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „MacGyver”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Pod pokładem”
21.00 „Starsky i Hutch” komedia
23.05 „Siedem dni” thriller

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 Pierwszy raz
8.00 S. dok. „Poświęcić wszystko”
9.00 S. dok. „Agenci sprawiedliwości”
10.00 S. „Gry dla dorosłych i dzieci”
11.00 S. „Stary”
12.30 Lato na wzgórzach
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Aleksandra”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. „Kochanie, oddzwonie”
17.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter

20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Poświęcić wszystko”
21.25 S. „Znikające ślady”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 S. „Kochanie, oddzwonie”
23.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.40 S. „Chicago Fire”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 S. „Supermarket”
9.00 „Egązas dugnas”
9.30 „Magazy nowe wojny”
10.00 S. „Romeo i Julietta”
11.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
12.00 „Mistrz kulinarii”
13.00 „Silniki miasta grzechu”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Wezwanie pięknej czaszki”
16.00 S. „Chicago Fire”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „Romeo i Julietta”
20.00 S. „Mamuśki rządzą”
21.00 „Mokra robota” film fab.
22.30 „Dan Brown's. Zaginiony symbol” film fab.
23.30 „Silniki miasta grzechu”

6.00 S. „Wybacz nam nasze grzechy”
7.00 „Alaca”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Gry Przenaczenia”
10.00 S. „Niezapomniany”
11.00 S. „Specjaliści. W imieniu ofiar”
12.00 S. „Alert. Jednostka ds. Osób Zaginionych”
13.00 S. „Prawo i porządek”

14.00 S. „Kryminalista Pacyfiku”
15.00 S. „Anupamaa”
15.50 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Rizzoli i Wyspy”
19.00 S. „Alert. Jednostka ds. Osób Zaginionych”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Morderstwa w Sandhamn”
22.45 S. „Kryminalista Pacyfiku”
23.50 „Morderstwo nad jeziorem”

05.45 S. „Akacyjowa 38”
06.55 „Info Poranek”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Kościół z bliska”
09.00 S. „Noce i dnie”
10.05 S. „Ranczo”
11.00 S. „Komisarz Alex”
11.50 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Królowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.55 Relacja z greckokatolickich uroczystości św. Piotra i Pawła w Chrzanowie
14.50 Wielka Wyprawa Maluchów 2025
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 „Reporterzy”
19.20 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Mała doboszka”
22.25 „Psy wojny” film fab.

00.15 „Przy Planety” film dok.

07.15 „Muzyczne poranki”
07.55 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 „Podróż z historią”
09.20 „Księga Przestrzeni”
10.00 S. „Rodzina Kanderów”
11.10 „Wyszczał” film TVP
12.35 „Jej powrót” dramat
13.50 S. dok. „The Sound of New York”
14.30 Wydarzenie aktualne
14.55 „Rawhide” western
16.05 „Spokój” film TVP
17.40 S. „Rodzina Kanderów”
18.55 „20 x 20 Lat TVP Kultura”
19.30 Portrety
19.50 „Pan Kleks Wojna i miłość. Bajka dokumentalna” film dok.
21.00 „Złoty sznur” spektakl
22.35 „Jules i Jim” film fab.
00.30 Tamte lata, tamte dni

07.00 „Panorama”
07.35 „Pozyteczni.pl”
08.00 „Rączka gotuje”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Nad Niemnem. Za wschodnią granicą”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ranczo”
15.15 Opole 2013
16.10 „Muzyka w sieci”
16.30 „Program informacyjny 14.30”
17.00 „Królowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów.

Krzyżówka”
18.50 „Telexpress Extra”
19.15 „Rosół polski”
19.45 „Panorama”
20.10 „Wschód”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 Pytanie dnia
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
23.10 „Adam Strzembosz. Pierwszy Sędzia Rzeczypospolitej” film dok.
00.15 „Panorama”

08.00 „Był taki dzień”
08.03 „Spór o historię”
08.30 S. „Ludzie i bogowie”
09.10 S. dok. „Perły Bałtyku”
09.35 „W kotle historii”
10.00 „Polskie 100 lat”
10.30 „Historia Polski” film dok.
11.15 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.35 S. „Tygrysy Europy”
12.25 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
13.15 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
13.25 S. dok. „Podróż z historią”
13.55 „Oblicza terrorizmu”
14.35 „Polska i świat z historią w tle”
14.50 „Grobowiec Szekspira” film dok.
15.35 „Mała Polska w Indiach” film dok.
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Polska i świat z historią w tle”
17.25 S. dok. „Sensacje XX wieku”
18.15 „Historia Polski” film dok.
19.10 „Było, nie minęło”
19.30 „Koło historii”
20.00 S. „Ludzie i bogowie”
20.40 „Tajemnice Archiwum”
20.55 „Był taki dzień”
21.00 S. dok. „Kroniki Hitlera”

21.50 „Rzecz Polska”
22.05 „Historia w postaciach zapisana”
23.55 „Chłopski Skarga” film dok.

01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Moja parafia
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Poznajemy Polskę
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Póki nadzieja
07.15 Orędzie na trudne czasy
08.25 Bogu się podobać
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Gaz ziemny w Polsce – początek historii
10.00 Papież Polak do Rodaków
10.40 Słowo życia
10.45 Święty na każdy dzień
10.50 Tyle krzywdy
11.00 Informacje dnia
11.15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
11.45 Zew natury
12.05 Mocni w Wierze
12.35 Słowo życia
12.40 Ma się rozumieć
12.50 Święty na każdy dzień
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Powrót i Odnowa
14.00 Szkaplerz – znak Maryi
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Powołanie w powołaniu
16.00 Bogu i ludziom ks. Stanisław Sudoł
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Jestem mamą
17.25 Przyroda w Obiektywie
17.40 Zdrowie z Bożej Apteki
17.55 Jej misja trwa
18.10 Prosto o gospodarce
18.30 Rajd Katyński
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Każdy maluch to potrafi
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Filmowe Życiorysy PL

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Łowcy klasyków
11.00 Łowcy staroci
13.00 Naprawa gospodarstwa
17.00 Jak to jest zrobione?
17.30 Łowcy staroci
18.00 Fani czterech kółek
19.00 Jak to jest zrobione?
21.00 Gorączka złota: złoty szlak
23.00 Piekielny kanion
00.00 Nagi instynkt przetrwania

7.05 Zwierzaki Czytaki
7.15 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
7.30 Moda na rodzinę
7.55 W kotle historii
8.20 Dziką Polską
8.45 Kultowe rozmowy
9.10 Portrety wileńskie
9.25 Niezwykłe miejsca
9.35 S. „Sześć siostr”
10.30 Gra słów. Krzyżówka
10.50 Słownik polsko@polski
11.20 Zwierzaki Czytaki
11.30 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
11.40 Rola życia
12.05 S. „Królowie”
13.00 Polacy Światu
13.05 Unia kulinarna
13.25 62. KFPP w Opolu
14.20 „Ślad” film dok.
15.15 Notacje
15.25 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Zwierzaki Czytaki
17.20 „Cześć, czy mogę Cię zjeść?”
17.35 Alchemik
17.50 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
18.35 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Polacy Światu
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 Program informacyjny
20.55 Pytanie dnia
21.05 S. „Królowie”
21.55 Rola życia
22.15 Dziką Polską
22.45 Unia kulinarna
23.05 S. „Na sygnale”
23.50 Info Wilno
00.10 Studio Wilno
00.30 Pożyteczni.pl

6.00 Hymn Republiki Litewskiej

6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Policja kryminalna w Lipsku”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.35 S. „Tandem”
11.30 S. „Twarzą w twarz”
12.15 „Kto i dlaczego?”
13.00 S. dok. „Poza kontrolą”
13.55 Czego nie mówić
14.00, 15.00, 16.00, 14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Świat oczami Litwinów
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Wiadomości rowerowe”
22.00 S. „Narcos”
23.05 „Połączenie Morza Północnego” thriller
23.50 S. dok. „Poza kontrolą”

6.00 Filmy anim.
6.25 S. „Obiecany”
8.00 „Pani chłopka”
9.00 S. „Poważne sprawy”
10.00 S. „Potrzebuję miłości”
11.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 „Pierwsze randki”
13.00 Księżniczka Kopciuszek
14.00 S. „Sekret perły”
15.00 S. „Ukryj mnie”
16.00 Wiadomości
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 „Pani chłopka”
20.30 Od...do...
21.00 „Zanzibar babci”
21.30 Wiadomości
22.30 „Porzuceni” dramat
00.25 S. „FBI”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Przyjazna Litwa
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Styl
8.30 Drogi
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Pogoń
12.00 „Wiersz do trwałości. Hołd dla Petera Handkego” film dok.
12.45 „Pamiętajmy”
13.00 O świecie dnia X
13.30 Euromaxx
14.00 Koncert
15.00 Młodzież LRT OPUS
15.35 S. „Krzyk o pomoc”
16.20 S. „Dobra Czarownica”
17.05 Dzień dobry, Litwo
18.45 Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej Kobiet UEFA
21.00 S. dok. „Od-krywanie mody”
21.45 Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej Kobiet UEFA
00.00 S. „Raj dla kobiet”

6.00 S. anim.
6.30 S. „Córka ambasadora”
7.30 „Szczęśliwy dom”
10.00 S. „W wirze miłości”
11.00 S. „Marzenia o wolności”
12.00 S. „Droga do domu”
14.00 S. „Nie ma przepisu na miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Szczęśliwy dom”
21.00 Wieczorne wiadomości TV3
21.50 „Dżungla” film fab.
00.20 S. „London Kills”

6.00 „Moja kuchnia najlepsza”
7.30 S. „Akumulatory”
8.30 S. „Wojny glin. Charków”
9.30 S. „C.O.D.E.”
10.30 S. „Mentalista”
11.30 S. „CSI. Miami”
12.30 S. „MacGyver”
13.30 „Moja kuchnia najlepsza”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „C.O.D.E.”
17.00 S. „Mentalista”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Pod pokładem”
21.00 „W cywilu 6. Bezpośrednie starcie” film fab.
22.45 „Starsky i Hutch” komedia
00.50 S. „FBI”

5.00 Nowy dzień
6.00 S. „Stary”
7.30 W rytmie ogrodu
8.00 S. „Poświęcić wszystko”
9.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
10.00 S. „Gry dla dorosłych i dzieci”
11.00 S. „Stary”
12.30 Rozmowy nad morzem
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 S. „Aleksandra”
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. „Kochanie, oddzwonię”
17.00 S. „Agenci sprawiedliwości”
18.00 Reporter
18.30 S. „Stary”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Poświęcić wszystko”
21.25 S. „Znikające ślady”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 S. „Kochanie, oddzwonię”
23.30 S. „Historia

jednego przestępstwa”
00.30 S. „Aleksandra”

5.40 S. „Chicago Fire”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 S. „Supermarket”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 „Gwiazdy lombardu”
10.00 S. „Romeo i Julietta”
11.00 „Najzabawniejsze amerykańskie filmy domowe”
12.00 „Mistrz kulinarii”
13.00 „Silniki miasta grzechu”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Wezwanie pięknej czaszki”
16.00 S. „Chicago Fire”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „Romeo i Julietta”
20.00 S. „Mamuśki rządzą”
21.00 „Drapacz chmur” film fab.
22.55 „Dan Brown's. Zaginiony symbol” film fab.
23.55 „Silniki miasta grzechu”

6.00 S. „Wybacz nam nasze grzechy”
7.00 „Alaca”
8.00 S. „Niewidoma”
9.00 S. „Gry Przeznaczenia”
10.00 S. „Niezapomniany”
11.00 S. „Specjaliści. W imieniu ofiar”
12.00 S. „Alert. Jednostka ds. Osób Zaginionych”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Kryminalista Pacyfiku”
15.00 S. „Anupamaa”
15.50 S. „Wędruję w czyjejś miłości”
17.00 S. „Niewidoma”
18.00 S. „Rizzoli i Wyspy”

19.00 S. „Alert. Jednostka ds. Osób Zaginionych”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Morderstwa w Sandhamn”
22.45 S. „Kryminalista Pacyfiku”
23.50 S. „Morderstwa w Sandhamn”

05.45 S. „Akacyjowa 38”
06.55 „Info Poranek”
08.00 „Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze”
08.30 „Rodzina”
09.00 S. „Noce i dnie”
09.55 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Królowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.40 „Rok w ogrodzie Extra”
14.00 S. dok. „Najpiękniejsze krajo-brazy świata”
15.00 S. „Wichrowe wzgórze”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 „Reporterzy”
19.20 S. „Akacyjowa 38”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
22.20 „Eiffel” film fab.
00.20 „Bilet na księżyc” film obycz.

07.15 „Muzyczne poranki”
08.05 „Tamte lata, tamte dni”
08.45 „Podróż z historią”
09.30 „Wydarze-

nie aktualne”
10.00 S. „Rodzina Kanderów”
11.15 „Spokój” film TVP
12.50 „Napisane życie. Wisława Szymborska” film dok.
14.00 Wydarzenie aktualne
14.30 „Rawhide” western
15.35 „Papusa” dramat
17.55 S. „Rodzina Kanderów”
19.00 Muzyka w sieci
19.30 Informacje kulturalne
20.00 „Reżyserzy”
21.00 S. „Kafka”
22.00 „Ucieczka z kina Wolność” film obycz.
23.50 „Jules i Jim” film fab.

07.00 „Panorama”
07.35 „Ocalony świat”
08.00 „Okrasa łamie przepisy”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Wschód”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 S. „Ojciec Mateusz”
15.10 „Goryl, czyli ostatnie zadanie” film TVP
16.05 „61. KFPP w Opolu”
16.30 „Program informacyjny 14.30”
17.00 S. „Królowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Teleexpress Extra”
19.15 „Rączka gotuje”
19.45 „Panorama”
20.10 „Polacy na medal”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „O mnie się nie martw”

23.15 „Studio w kontakcie”
00.10 „Panorama”

08.05 „Był taki dzień”
08.07 „Było, nie minęło”
08.30 S. „Ludzie i bogowie”
09.15 S. dok. „Perły Bałtyku”
09.35 „W kotle historii”
10.05 „Historia Polski” film dok.
11.00 „Polska i świat z historią w tle”
11.15 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.35 S. „Tygrysy Europy” komedia
12.25 „Skarbiec sztuki Lubelszczyzny”
12.40 „Sprawa Gottlieba Linki czyli Plebiscyt 1920” film dok.
13.30 „Podróż z historią”
13.55 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
14.05 „Uratowane z Potopu” film dok.
15.20 S. dok. „Nieznane twarze historii”
15.55 „Koło historii”
16.30 S. „Korona królów”
16.55 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej”
17.15 „Sensacje XX wieku”
18.05 „Historia Polski” film dok.
19.00 „Był taki dzień”
19.05 „Fake czy historia?”
19.40 „Polska i świat z historią w tle”
20.00 S. „Ludzie i bogowie”
20.45 „Poczet Wielkich Hetmanów”
21.05 „Żelazny chłopiec” film dok.
22.00 „Daleko od okna” dramat
23.55 „Szerokie tory”

00.40 Kantorowice
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w

obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Rajd Katyński
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy ma-luch to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Ja-snogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Prosto o gospodarce
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Święty nie rodzi się po śmierci
08.05 Misja Szczecin, Poznań – Argentyna
08.35 Zdrowie z Bożej Apteki
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Każdy ma-luch to potrafi
09.50 Słowo życia
10.00 Mocni Jego mocą
10.30 Sanktu-aria polskie
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Audiencja Generalna Ojca Świętego Leona XIV z Watykanu
11.50 Muzyczne chwile
12.00 Lecz ludzi dobrej woli jest więcej
12.25 Jestem mamą
12.40 Prosto o gospodarce
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Stan wojenny w Polsce – znaczenie i konsekwencje
13.55 Poznań

Bez Serca
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Ona nigdy nie była sama Czcigodna Sługa Boża Matka Teresa Kierocińska
16.00 Niebieskooki Anioł
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Na zdrowie
17.30 Misja SzczecinKipsing
18.00 Po stronie prawdy
18.50 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Opowieści biblijne – historie animowane z Nowego Testamentu
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Ja-snogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Przetrawiliśmy
23.30 Gość Oczekiwany

7.00 Fani cze-rech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Skarby z szopy
11.00 Łowcy staroci
13.00 Fani cze-rech kółek
17.00 Jak to jest zrobione?
17.30 Łowcy staroci
18.00 Fani cze-rech kółek
19.00 Jak to jest zrobione?
21.00 Samo-chód marzeń
22.00 Sklep marzeń
23.00 Głośno i szybko
00.00 Nagi instynkt przetrwania

LETNIA SZKOŁA ARTYSTYCZNA

BAZAR ZOFII STRYJEŃSKIEJ....
BOŻKI SŁOWIAŃSKIE, ŚWIATOWIDY,
ANIOŁY I BARWNE KOROWODY...

w Centrum Kultury w Solecznikach
14.07 - 25.07.2025

DZIEŃ KORONACJI KRÓLA LITWY MENDOGA

OBCHODY DZIA PAŃSTWOWOŚCI
LITWY Z ZESPOŁEM EL FUEGO
6 LIPCA / GODZ. 20:00
CENTRUM KULTURY W RUDOMINIE

DZIEŃ KORONACJI KRÓLA MENDOGA -
SWIETUJEMY W POGIRACH!
6 LIPCA / GODZ. 19:00
W POGIRACH, UL. ŠILTNAIMIŲ 3, W STREFIE
WYPOCZYNKOWEJ PRZY PRZYSTANKU

HYMN Z JUOZAPINĖ Z OKAZJI DZIA
KORONACJI KRÓLA MENDOGA
6 LIPCA / GODZ. 20:30
GÓRA JUOZAPINĖ, MIEDNIKI

Organizator:

Finansowanie:

Partnerzy:

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedajemy dachy, ogrodzenia i inne materiały budowlane w przystępnej cenie Tel. +370 603 63 636

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. +370 600 18 083 (Leon)

Skupujemy różnego rodzaju lasy, mogą być młode lub wycięte. Tel. +370 666 85 855

UAB „Ecoservice”

zaprasza do swojego zespołu w Wilnie osobę do sortowania surowców wtórnych!

Harmonogram pracy:

3 dni pracy / 3 dni wolne.

Godziny pracy: zmiana dzienna 7:00 – 19:00 / zmiana nocna 19:00 – 07:00.

Miejsce pracy: Gariūnų g. 71, Wilno.

Wynagrodzenie: 850-1100 „na rękę”

+ dodatki od wyników.

Zainteresowanych prosimy o kontakt pod numerem **+370 612 424 41**.

**UAB „KLION”
zatrudni****SPRZEDAWCĘ CZĘŚCI SAMOCHODOWYCH**

Wynagrodzenie od 1040 euro

Praca może być co drugi dzień

Miejsce pracy: Vilnius, Birbynių g. 4A

Inf. pod nr tel.: 0 685 04080

e-mail.: info@klion.lt

**ZAMÓW PRZYKRYCIE MOGIŁY ZA CENĘ
Z ZESZŁEGO SEZONU!**

**Skontaktujcie się z nami,
a my przyjdziemy z darmową konsultacją**

VPU NR. 40 (2.80 x 2.50 M)

3 PŁYTY + 1 POSTUMENT

CENA CAŁEGO KOMPLETU: 1150 €

(LUB NA RATY: 25.27 € / mies.)

VILNIAUS
PAMINKAI

VILNIAUS PAMINKAI
Čekoniškių g. 11, Vilnius

(+370) 606 78005

(+370) 699 17197

Informuojame, kad parengtas Pilaitės teritorijos šiaurinės dalies detaliojo plano sprendinių apie 1,4 ha teritorijoje prie sklypo Šarkuvos g. 24 (kadastro Nr. 0101/0167:1116) koregavimas iniciavimo sutarties pagrindu.

Planuojamos teritorijos plotas: apie 1,4 ha.

Planavimo pagrindas: Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2023-08-10 įsakymas nr. A30-1840/23.

Planavimo organizatorius: Vilniaus miesto savivaldybės administracija, Konstitucijos pr. 3, Vilnius.

Planavimo iniciatorius: fiziniai asmenys.

Plano rengėjas: UAB „VILDOMUS“ įm. k. 300655884 A. J. Povilaičio g. 18, Vilnius, tel. +37065620430, el. p. info@vildomus.lt. Projekto vadovas - S. Klumbys (atestato Nr. A1320).

Planavimo tikslai ir uždaviniai: sujungti besiribojančius sklypus (kadastro Nr. 0101/0167:1116, Nr. 0101/0167:1117, Nr. 0101/0167:1118, Nr. 0101/0167:1119), pakeisti žemės naudojimo paskirtį, padalyti žemės sklypą ir nustatyti teritorijos naudojimo reglamentus vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo planu (pagal pridėdamą miesto plano ištrauką).

SPAV reikalingumas: nereikalingas.

Koncepcija: nerengiama.

Su parengtu, viešai eksponuojamu, detaliuoju planu galima susipažinti nuo 2025-07-03 iki 2025-08-07 Pilaitės seniūnijos patalpose, teritorijų planavimo dokumentų rengimo informacinėje sistemoje (www.planuojustatau.lt TPDIS numeris sistemoje – K-VT-13-23-810), o taip pat adresu – A. J. Povilaičio g. 18, Vilniuje, iš anksto susitarus dėl susitikimo tel. nr. +37065620430.

Viešas aptarimas įvyks **2025-08-07, 16 val.** Pilaitės seniūnijos patalpose adresu **Vydūno g. 20, Vilniuje**. Pasiūlymus galima teikti TPDR informacinėje sistemoje, planavimo organizatoriui, plano rengėjui raštu, adresu A. J. Povilaičio g. 18, Vilnius iki viešo svarstymo bei jo metu.

Zam. 2867

**Świadczenie pomocy prawnej w sprawach
zwrotu ziemi i innych nieruchomości**

Bezpłatna pomoc prawna w sprawach zwrotu ziemi udzielana jest przez Związek Prawników Polaków na Litwie w Domu Kultury Polskiej w Wilnie przy ul. Nowogródzkiej

(Naugarduko) 76. Pokój Nr. 211.

Osoby zainteresowane prosimy o rejestrację pod numerem **tel. (+370 5) 233 0450 w godz. 9.00 – 16.00.**

Pomoc prawną świadczą wykwalifikowani radcowie prawni i adwokaci.

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Australijski kot przeżył 3 tys. obrotów w pralce!

9-miesięczny kociak rasy birmańskiej o imieniu Pablo cudem przeżył godzinny cykl prania w zimnej wodzie, po tym jak jego właścicielka nie zauważyła, że kot zasnął w pralce. Włączyła pranie z użyciem detergentu.

Dopiero kiedy je wyciągała, żeby wysuszyć, zorientowała się, co się stało. Pablo przeżył około 3 tys. obrotów podczas odwirowywania, ale nie obeszło się bez poważnych obrażeń. Weterynarze stwierdzili, że kociak doznał urazu mózgu i płuc oraz stracił kilka pazurów. Ale się nie poddał. Po tygodniowym pobycie w klinice doszedł do siebie.

Fot. Freepik.com

Debata ws. hiperrealistycznych lalek niemowlęcych

W Brazylii rozgorzała debata, której głównymi bohaterami są hiperrealistyczne lalki niemowlęce. Te niezwykle realistyczne figurki, znane jako lalki „reborn”, wywołały moralną panikę, skutkującą wprowadzeniem ok. 30 projektów ustaw w kraju. Propozycje te dotyczą m.in. zakazu korzystania z publicznej opieki zdrowotnej przez lalki oraz ograniczeń dla kolekcjonerów w używaniu ich do uzyskiwania pierwszeństwa w kolejkach do usług publicznych. W mediach szerzą się filmy z kolekcjonerami traktującymi lalki niczym żywe dzieci — kąpią je, układają do łóżka czy pchają w wózkach. Takie zachowanie spotyka się z mieszanymi reakcjami, od krytyki po drwiny, w tym satyryczne piosenki rap zachęcające do kopania lalek na ulicy.

Sytuacja zaogniła się, gdy mężczyzna uderzył czteromiesięczne niemowlę w głowę, myląc je z jedną z lalek. Na szczęście dziecko nie doznało poważniejszych obrażeń.

Amerykańska papuga, która klnie jak szewc

Zwie się Hendrix. Ma 20 lat i klnie jak szewc. Mowa o papudze, dla której nowego domu szuka schronisko dla zwierząt w amerykańskim stanie Rhode Island.

W ogłoszeniu schronisko uprzedziło chętnych do adopcji, że ptak ma kategorię „Tylko dla dorosłych”. Ptak potrafi co prawda powiedzieć „dziękuję” i „dzień dobry, kiciu”, ale reszta jego słownictwa jest ryszotkowa. To „obelgi i przekleństwa takiego rodzaju, że nie mogę powtórzyć ich na antenie” — powiedziała C. Rogers ze schroniska. Mimo to do placówki napłynęło już 50 zgłoszeń chętnych do zaopiekowania się Hendrixem.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

Na Litwie pierwszy letni miesiąc minął pod znakiem mocnych wiatrów, deszczów i chłodu, natomiast na południu Europy mieszkańcy zmagają się z upałami **Fot. EPA-ELTA**